

Träbearbetning
eller förädling av livet?
Läs mer på sidan 2

NYSÅGAT

Tidningen från Logosol om småskalig träförädling

Hösten 2006

Ett drömprojekt med rik belöning

Per och Marita Lindberg i Linköping bestämde sig för att förverkliga drömmen om ett stort hus på landet. Den har förverkligats på mindre än tre år, till en mycket rimlig kostnad, tack vare att paret sågat och hyvlat allt virke själv. Projektet utfördes vid sidan av två heltidsjobb, Marita arbetar på sjukhuslabb och Per är lärare i bl. a. filosofi.

– Allt utom grundläggningen har varit ett nöje, säger Per som blev sågverksfilosof på kuppen och insåg att den som sågar kan få en relation till enskilda plankor. Marita beskriver sågningen av 70 kubikmeter som ett maratonlopp. Både i arbete och i belöningen efteråt.

SIDAN 21

Läkarnas eget recept på hälsa

Läkare brukar ha synpunkter på sina patienters livsstil. Men hur lever doktorn själv?

Läkarparet Örjan och Eva Winblad von Walter köpte en ö i den småländska skärgården och en Solosåg. All ledig tid ägnar de åt att rusta upp ett skärgårdshemman.

– Fysiskt arbete är en nödvändig kontrast till ett intellektuellt krävande arbete, anser Eva.

Hon och Örjan rekommenderar sågning som avkoppling och motion till alla som är vid god hälsa, oavsett ålder.

– Det sämsta man kan göra är att sätta sig framför teven och ha det bra, anser Örjan.

SIDAN 9

Bo Malmberg har byggt 2,3 km riktig järnväg i skogen.

Sågverk med egen järnväg

Bo Malmberg i Motala har ägnat hela sitt vuxna liv åt att förverkliga en dröm. Hans privata järnväg är 2,3 kilometer lång och på den fraktar han stockarna från skogen till sin Solosåg.

Resultatet är en osedvanligt rationell och underhållande sågplats. Men hur kommer man på idén att bygga privat järnväg?

– Det började med Märklintåg, svarar Bo.

MITTUPPSLAGET

Svenske mästaren i säker huggning

Logosol sponsrar svenske mästaren i säker motorsågning, för att uppmärksamma vikten av säkerhet i skogen.

Läs om hans bästa tips på...

SIDAN 22

Tage är förebild i Högsby

SIDAN 9

Ett solosågat äventyrsland

SIDAN 10

Klyvsågen ger bättre lister

SIDAN 5

Höstens nyheter: Vattenkylning och svärdtoppsstyrning. Läs mer på sidan 3

Bearbetning av trä eller förädling av hela livet

Vi har gjort en liten förändring i det här numret av Nysågat. Titta på första sidan under tidningens namn där det står "Tidningen från Logosol om småskalig träförädling". Förr om åren stod det träbearbetning.

Varför denna närmast osynliga förändring? Förklaringen finns i närmaste synonymordbok. Bearbetning betyder omforma, påverka. Förädla innebär att man förbättrar, förfinar.

Det räcker med att läsa den här tidningen för att inse att Logosols kunder gör mer än att bearbeta trä. Här handlar det om förädling i den högre skolan, inte bara av trä utan av fritid och arbetsliv.

På förstasidan skulle vi faktiskt kunna skriva att det här är en tidning om hur man förädlar livet, kanske lite högrävande, men du som redan sysslar med det här förstår vad jag menar.

Förädling beskriver också den utveckling som Logosols maskiner genomgår år från år. Våra kunder är oerhört viktiga i den här processen, som problemställare, idégivare och inte minst som kunniga och krävande utprovare av allt det nya som vi presenterar.

En sak som förundrar även mig är hur mycket det går att förbättra en så självklar produkt som Solosågen. Om någon hade frågat mig för 5-10 år sedan hade jag svarat att sågverket var så gott som färdigutvecklat. Verkligheten har visat det motsatta. Bara i höst presenterar Logosol två viktiga förbättringar av Solosågen, vattenkylningen och svärdtoppstyrningen, två funktioner som ytterligare förbättrar prestanda och precision i sågningen.

När det gäller förädling av livet, som jag var inne på i inledningen, handlar det på sitt sätt om motsatsen till utveckling. Vad människor gör är att återgå till ett traditionellt svenskt sätt att leva på den svenska landsbygden. I en tid då man hushållade med begränsade resurser och tog vara på det som naturen bjöd till sista brädlapp.

Den här traditionen återföds i händerna på stressade nutidsmänniskor som söker avkoppling från det dagliga arbetet. På samma gång uppstår andra effekter. De många projekt som sågande och hyvlande föder, skapar gemenskap och

får människor att samarbeta mellan generationerna. Här är en aktivitet som förenar hela familjer med barn och barnbarn och ger resultat som man gemensamt kan vara stolt över.

Lika viktigt som gemenskapen är känslan av helhet, att kunna överblicka något från allra första början till det färdiga resultatet. Hur många är det som idag har den förmånen i sitt dagliga arbete?

Samtidigt är det allt fler som skapar sig en försörjning med maskiner från Logosol. Nu har även myndigheter upptäckt det här och projekt startar över hela landet i syfte att skapa jobb med småskalig träförädling på landsbygden och i mindre tätorter.

Idet här sammanhanget vill jag mana till viss försiktighet. Småskalig träförädling är inget som med automatik skapar fler arbetstillfällen. Sverige lider ingen brist på produktionskapacitet, i synnerhet inte på sågade och hyvlade trävaror. Det finns många som kan producera mer och mycket billigare.

Men det finns en lokal marknad för träprodukter anpassade efter kundernas önskemål. Det här är en marknad som kräver både en känsla för kunderna behov och för trä, färdigheter som man bara kan skaffa sig genom övning.

Logosols utrustning är billig i det här sammanhanget. Istället för att investera miljoner, kan du för en bråkdel av den summan känna dig för och lära dig utan att ta alldeles för stora risker.

Kom ihåg, småskalig träförädling är först och främst ett nöje och har du roligt så smittar det av sig även på yrkeslivet.

Bengt-Olov Byström
Bengt-Olov Byström

Småskaligt i Polen

Polen kan mycket väl bli nästa stora marknad för Logosol. Där startade nyligen ett försäljningsbolag som ska arbeta på samma sätt som Logosol i Sverige. Det heter Logos, har sitt säte i staden Nowa Sól nära gränsen mot Tyskland och drivs av Wojciech Marciniszyn.

Logosol ställer lika hårda krav på säljbolag i andras regi som på den egna verksamheten. Kunderna ska mötas av kunniga försäljare och få lika bra service som svenska kunder.

Skälet är enkelt – nöjda kunder är bästa reklamen.

Därför har Wojciech Marciniszyn under hösten utbildats på plats hos Logosol i Härnösand. Men han har tidigare erfarenhet genom att ha arbetat för Logosol i Norge, som drivs av Arve Stendal.

– Arve mer eller mindre beordrade mig att starta Logosol i Polen, säger Wojciech och skrattar.

Han var inte svår att övertala. Polen är ett av Europas mest skogs- och folkrika länder. Här bor drygt 40 miljoner människor som efter inträdet i EU

Wojciech Marciniszyn startar försäljning av Logosols produkter i Polen.

snabbt närmar sig svensk levnadsstandard.

Hela det gamla Östeuropa är en allt viktigare marknad för

Logosol. Störst av alla är Ryssland, som efter USA är Logosols största exportmarknad.

Logosol blir eget bolag i Ryssland

Nu finns Logosol även på ryska. Närmare bestämt i form av det nystartade företaget Logosol Rus. – Det gör att vi kan fokusera ytterligare på en stor och viktig marknad, säger Igor Goldman, ansvarigt för Ryssland hos Logosol.

Ryssland är jordens till ytan största land. Här finns också de största skogstillgångarna och en allt starkare ekonomi, inte minst beroende på höga oljepreiser.

Logosol har funnits på plats i Ryssland i drygt fem år och säljer idag genom företaget Domotechnica med återförsäljare i hela Ryssland. Logosol har en anställd hos Domotechnica.

– Försäljningen ökar hela tiden och nu är tiden mogen för ett särskilt Logosolbolag, som ägs av vårt partner med stöd från Logosol, säger Igor.

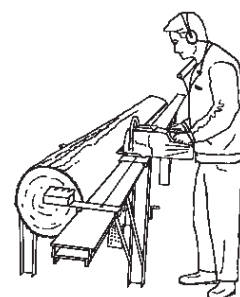
Hittills har Logosol riktat sig till en småskalig proffsmarknad, där Solosågar och Logosolhyvlar använts för att återuppbygga en raserad sågverksindustri. I takt med allt bättre eko-

nomi så ökar även hobbymarknaden. Det är ett av skälen till bildandet av Logosol Rus.

LOGOSOL ÖVER VÄRLDEN

Logosol exporterar till mer än 60 länder i världens alla hörn. De största marknaderna är Sverige, Norge, Tyskland, USA, Storbritannien och Japan. I Norge, USA och Tyskland finns redan Logosolbolag med lokala delägare. Nu ingår även Ryssland i den gruppen.

Logosolbolagen och stora importörer samarbetar i ett nätverk som går under namnet Logosol Group. I gruppen utbyts erfarenheter och kunskaper, dels för att ta vara på erfarenheter från en värld av Logosolkunder, dels för att ge dessa kunder bästa service.

NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Projektledning och layout:
Janne Näsström

Redaktion:
Janne Näsström, Bengt-Olov Byström, Katarina Byström, Sara Boström och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström om inte annat anges.

Annonser:
Katarina Byström, 0611-182 85

Tidningsproduktion:
Janne Näsström AB
Oskarsborg, Färhult
593 96 Västervik
Tel 0490-428 80
info@nasstrom.se

Tryck:
Örnsköldsviks Allehanda, november 2006

LOGOSOL
Produkter för småskalig träförädling

Industrigatan 13
871 53 Härnösand
Tel 0611-182 85
Fax 0611-182 89
Internet: www.logosol.se
E-post: info@logosol.se

På allmän begäran: Svärdtopps- styrning

Svärdtoppsstyrning – det är namnet på det senaste hjälpmedlet för ökad precision vid solosågning. Toppstyrningen utnyttjar skyddsbågen för svärdet och är enkel att montera på el- och bensinsågar.

Toppstyrning är i sig ingen nyhet. Den finns på industriell utrustning som Logosols paketkap.

Mången solosågare har länge önskat sig funktionen, men den har inte varit helt enkel att få till utan begränsad svärds längd.

– Den enklaste vore att borrar ett hål i svärdet och skruva

Svärdet hålls fast med en stark magnet i ett justerbart fäste.

fast det. En bultskalle på undersidan av svärdet förkortar den användbara längden, förklarar Mattias Byström som konstruerat toppstyrningen tillsammans med Jonas Höglund.

Resultatet blir samma om

man klämmer fast svärds spetsen. Lösningen är en superstark magnet klädd med gummi i ett justerbart fäste monterat på skyddsbågen.

– På elsågen tillkommer även ett stag för att stabilisera skyddsbågen, säger Jonas.

Vad är då poängen med svärdtoppsstyrning? För det första blir det enklare att justera sågverket så att svärdet går parallellt med stockhylla. För det andra har längre svärd också en tendens att hänga ned ett par centimeter i spetsen. Det här vinkelfelet spelar mindre roll i praktiken, eftersom det är lika stort i varje skär.

ENKLARE KEDJEBYTE

I dagsläget passar spetsstyrningen för svärd upp till 63 cm. Framöver kommer en förlängningssats för svärd upp till 90 centimeter.

Det är inte bara precisionen som förbättras. På en elsåg blir det även enklare att byta svärd och kedjor. Sätt på svärdet och –klick– magneten håller fast det medan svärdet skruvas fast och kedjan justeras.

Ytterligare en poäng med den magnetiska toppstyrningen är att svärdet inte sitter stumt, utan kan flexa om man kör in i

Konstruktörerna Jonas Höglund och Mattias Byström vid elsåg med monterad svärdtoppsstyrning. Skyddsbågen används som fäste för styrningen och stabiliseras med ett stag.

tjurved och liknande. Det har visserligen aldrig inträffat under Logosols provkörningar, men all erfarenhet visar att mjuka lösningar av den här typen har klara fördelar.

– Det är enklare och mer exakt att justera en Solosåg med svärdtoppsstyrning. Magnetens är imponerande stark, är kon-

struktörerna Mattias Byströms och Jonas Höglund erfarenhet efter många timmars provkörning.

Skyddsbågen är inte den mest populära delen av en Solosåg. Men nu är det dags att montera tillbaka den och öka precisionen i sågningen. Och på samma gång förbättras säkerheten.

Vattenkylning sparar svärdet och kedjan

I tidigare Nysågat har vi uppmanat läsarna att testa vattenkylning av svärd och kedja. Många följde uppmaningen och rapporterade positiva resultat. Nu presenterar Logosol vattenkylning som tillbehör till elsågaggregaten.

Det nya tillbehöret består av ett fäste som monteras på elmotorn samt två enlitersbehållare, den ena för vatten, den andra för olja. Vattnet leds med en slang till utgående kedja vid svärdsfästet. Slangen monteras i ett hål som borrar i täckplåten.

Vattentillförseln är automatisk och regleras med en magnetventil. Så fort sågen startas, börjar vattnet rinna, när den stängs av så stoppas flödet.

Vattenkylningen försämrar inte oljans smörjande egenskaper. I skolan får alla lära sig att

olja och vatten inte blandas. Det stämmer. Oljan smörjer svärds spåret medan vattnet bildar en dimma runt skärutrustningen, vilket ger en anmärkningsvärt kraftig kyleffekt.

Resultatet blir att kedjan håller skärpan under längre tid och att livslängden på svärd och kedja förbättras. Även detta har en naturvetenskaplig förklaring.

– Överhettning är metallers värsta fiende, säger Jonas Höglund, konstruktör på Logosol.

Är du tveksam till metoden, kan du själv enkelt testa den genom att hålla en tunn stråle vatten på utgående kedja under sågning.

När du blivit övertygad, monterar du Logosols vattenkylning som automatiserar processen. Samtidigt får du en bättre placering av oljebehållaren, valfritt på baksidan av elmotorn eller på dess högra sida. I original sitter den till vänster, ovanför svärdsfästet.

Nu finns succén från USA i Sverige

Sågverket Woodworker's Mill har blivit en succé i USA. Det lilla sågverket är överlägset bäst på att sönderdela de grövsta stockar till perfekt virke för slöjd och snickerier.

Nu lanseras slöjdsågverket i Sverige.

Solosågen är dimensionerad för byggvirke på upp till fem meter och mer än så.

Alldeles för långt, tyckte slöjdare i USA och önskade sig ett mindre sågverk, med kortare avstånd mellan stockhyllorna, men med Solosågens stabila konstruktion.

Svaret från Logosol blev Woodworker's Mill, som gjorde omedelbar succé bland slöjdare på andra sidan Atlanten.

Woodworker's Mill bygger på samma delar som Solosågen. Den har samma rejäla stockhyllor, samma lyftanordning, samma linjal men bara hälften så lång.

Avståndet mellan stockhyllorna är endast 1,1 meter, samtidigt som stockhyllorna är lika långa som på Solosågen.

Resultatet har blivit ett mycket stabilt sågverk, som enkelt får plats i garaget och som

Nenos Hido, montör på Logosol, får tjäna som jämförelseobjekt för att visa hur kompakt slöjdsågverket Woodworker's Mill är.

ger extrem precision i sågningen. Det klarar stockar på 500 kg med god säkerhetsmarginal.

ALLT PASSAR

Alla Logosols sågaggregat passar på slöjdsågverket, från ben-

sinsåg till bandsåg. Alla Solosågens tillbehör passar också på Woodworker's Mill.

Utan större åthävor bygger man om Woodworker's Mill till en riktig Solosåg och med vissa kompletteringar kan en

Solosåg M7 konverteras till ett slöjdsågverk.

Woodworker's Mill är med andra ord mer än ett slöjdsågverk. Det ökar möjligheterna att såga allt från korta slöjdbitar till långt byggnadsvirke.

För gammal för att börja såga? Nisse är 78 år och tänker inte sluta

Namnet är Nisse. Nisse Franzén. Känd som ett mångkunnigt energiknippe i By utanför Avesta i Dalarna. Hans hemliga vapen sedan 15 år är en Solosåg.

Enligt prästbetyget är Nisse 78 år fyllda. Endera skrev prästen fel eller också har Nisse hittat ett dundermedel mot åldrandet.

– Jag hänger inte med i svängarna, pustar kompisen Erik Larsson, en yngling på 64 år.

Nisse är aktiv av födsel och ohejdad vana. Född i Åtvidaberg och utflyttad i unga år från den östgötska metropolen för att gå i lära som grafiker, vilket blev hans yrke i 57 år.

I 33 år drev han Nifra-Tryck AB i Järfälla utanför Stockholm, där han även var verksam som formgivare, eller designer som det numera heter. Nisse har t ex formgivit tv-sportens gamla vinjett.

MENINGEN MED LIVET

Sedan sålde han tryckeriet och flyttade till Dalarna. Men inte slog han sig till ro för det. Efter några tunga år då hustrun blev sjuk och gick bort, blandade han sig i det mesta som händer i By och är en ständigt källa för nyheter i lokaltidningen.

– Jag måste ha en massa projekt igång för att trivas. Livets mening är att göra saker, säger Nisse som tillhör den första generationens Solosågare.

Med tiden har han skaffat sig även en Solohyvel och Logosols fyrkuttiga PH260. Men inte för att han är så fasligt intresserad av sågning och hyvling. Maskinerna är verktyg för att förverkliga alla projekt som avlöser varandra.

Det senaste är renoveringen av prostgårdens båda flyglar. Det ena flygeln har en entusiastisk grupp damer och herrar med stöd från EU förvandlat till HIP-gården. HIP står för Hantverkarna i Prostgårdsflygeln och en av de ansvariga är Nisses

Nisse Franzén renoverade en av prostgårdsflyglarna i By utanför Avesta och flyttade in från skogen med sitt grafiska museum.

sambo Gerd Stadin, som är konstnär och leder studiecirkel i måleri.

SÅGAR MED DIESEL

Nisse har flyttat in med sitt grafiska museum i den andra flygeln. Här finns ett komplett och fungerande tryckeri från gamla tider, när typsnitten var av bly och de stora rubrikstilarna av handskuret päronträ.

Tidigare fanns museet i Ånbo, en skogsfastighet strax utanför By där Nisse har Solosåg och sommarställe.

– Intresset blev allt större från besökare och från folk som ville skänka gammal utrustning för att bevaras till eftervärlden. Därför flyttade jag museet in till samhället, förklarar Nisse.

Den senaste gåvan kom våren

2006. Kent Lundberg, vd för Tryckerisats AB i Åkersbergs, skänkte boktrycksmaskiner, sättmaskin, 2,5 ton blystil och en massa annat till grafiska museet i By.

Det första museet byggde Nisse själv med hjälp av Solosågen. Även om det är ett museum är själva huset inte så märkvärdigt.

Det märkvärdiga är att Ånbo saknar elektricitet och ändå har allt virke framställt på plats med elsågaggregatet E5000 och två av Logosols hyvelmaskiner. Hur har han lyckats få fram trefas utan ledningar?

– Med ett dieseldrivet elverk, kraftigt nog för att leverera el till 35 villor, avslöjar Nisse och startar Perkinsmotorn för att börja såga.

VÄN MED KLYVSÅGEN

Hyvelmaskinerna har däremot flyttats till Erik Larssons gård där vännerna är i färd att förvandla ladugården till snickeri och hyvleri. Ett av Eriks bidrag

Nisse Franzén vid sin dieseldrivna Solosåg.

till maskinparken är Logosols nya klyvsåg.

– Det är en fantastisk maskin för att klyva fram rätt dimensioner. Förr om åren lämnade jag bort virket eller klöv det själv på en byggsåg. Det är tur att man har fingrarna i behåll, säger Erik och visar en komplett uppsättning fingrar.

Han är nöjd med förvandlingen av ladugården och i synnerhet med sin arbetskamrat.

– Du skulle ha sett Nisse när vi lade på nytt plåttak. Ingen kunde tro att det var en 78-åring som klättrade runt på taket, säger Erik.

GÖR ETT BESÖK

Problemet att skriva artiklar om Nisse Franzén och andra entusiastiska solosågare är att tidningen inte räcker till för att beskriva och visa bilder på allt de sågat, hyvlat och byggt.

Vill du veta mer om allt Nisse är inblandad i, besök HIP-gården på Internet, www.hipgarden.se, eller ta en sväng till By sista veckan i juli.

Under Slånkvicku kommer 25 000 människor för att vara med på kulturveckan Slånkvicku. Det bjuds på mycket underhållning, grafiska museet är öppet och hantverkarna i full aktivitet.

Slånkvicku har en egen hemsida, www.slånkvicku.se. Namnet kommer sig av att drängar och pigor i gamla tider slog dank under en vecka, den tidens semester.

När jag inte är redaktör för Nysågat, så håller jag bland annat föredrag om marknadsföring. I den rollen har jag upptäckt att landets logosolare börjar ta plats i de fina salongerna.

På ett sätt har Logosol funnits där i många år, genom kända kunder som Björn Sprängare, Torbjörn Fälldin och kungens livmedicus.

Finare än så kan det knappast bli. Men i dessa kretsar är Logosols sågverk och hyvelmaskiner främst verktyg för rekreation och självförverkligande.

Man kan skämtsamt kalla fenomenet för ett manligt och

Sågare i de fina salongerna

meningsfullt alternativ till golf. Med reservationen att allt fler kvinnor både sågar och hyvlar.

Tyvärr är det svårt att få kvinnorna att ställa upp för reportage i Nysågat. Alla gubbarna verkar ju så duktiga och produktiva, lilla jag har väl inget att tillföra?

Jag har sett vad kvinnliga innehavare av Logosolkeps presterar och garanterar att de är lika duktiga som män. Min förhoppning är att Nysågat i framtiden kan lyfta fram fler duktiga damer. Så tjejer, säg inte nej när jag ringer!

Åter till Logosols intåg i fin-

rummet. I slutet av augusti höll jag ett föredrag om marknadsföring för en grupp företagare i Högsby.

Inbjudare var näringslivets förening Mittpunkt Högsby och jag blev ombedd att berätta om Logosols marknadsföring. Jag hade gjort det även utan uppmaning, eftersom jag anser Logosol vara ett skolexempel på hur marknadsföring ska bedrivas.

Företagets marknadsstrategi är i korthet att nöjda kunder är de bästa försäljarna.

Bland åhörarna fanns två logosolare. Den ene var Tage Johansson som du kan läsa om

på annan plats här i Nysågat. Den andre var självaste ordförande i Mittpunkt Högsby, Evert Sunesson, innehavare av ett styck Solosåg och en Logosol trekutterhyvel.

Det visade sig att intresset för Logosols marknadsföring hade en djupare orsak än en vänligt inställd ordförande.

Högsby kommun och dess näringsliv har bestämt sig att satsa på träförädling, gärna småskalig.

Tage Johansson och hans företag TräProfil, som du kan läsa om här i Nysågat, är ett exempel på företagande som passar bra i en utflyttnings-

och skogsbrukskommun som Högsby.

Under föreläsningen gick det upp för mig att Logosol inte längre bara står för husbehovssågning och ett hälsosamt fritidsintresse.

Långsamt sprider sig insikten att Logosols alla duktiga kunder besitter ett kunnande som blir allt mer efterfrågat i takt med att byggvaruhusen blir större och får ett allt mer standardiserat sortiment.

I den nya marknadssituationen växer behovet av små företag som kan trolla fram precis den list och den panel som kunden önskar.

Så sträck på dig, du logosolare, du är viktig för hela Sveriges framtid!

JANNE NÄSSTRÖM

Klyvsågen ger bättre virke till lägre kostnad

Klyvsågen från Logosol har blivit outhärlig för allt fler hyvlare över hela Sverige.

– Tack vare klyvsågen får jag tag i bra virke till vettig kostnad, säger Olle Persson i Delsbo som hyvlar på heltid sedan 1999.

Sedan Olle byggde om svinhuset till hyvleri har han inte varit utan arbete en enda dag. Efterfrågan på specialtillverkade paneler, lister, golv och tak ökar hela tiden. Nu är det så mycket att göra att sonen börjat arbeta i verksamheten.

Allt virke köps från ett större

sågverk. Men enligt Olle är det omöjligt att få tag i ribb av tillräckligt hög kvalitet till rimligt pris. Istället köper han plank och klyver fram rätt dimensioner.

– Sågen som jag köper från sorterar fram plankor med grönkvist, säger Olle.

Det är ett sortiment till rimlig kostnad som passar perfekt för hyvling. Men då krävs det att man har en torrkliv.

ATTRAKTIV YTA

Bandsågarna som stora sågverk använder kostar som en villa och är inte överkomlig för den småskalige sågaren.

– Logosols klyvsåg ligger bra till i pris, anser Olle.

Själv har han funnit ytterliga-

re en användning av klyvsågen. En del kunder vill ha finare yta än råsågar på foder och annat trä, som ska användas utomhus. Utefärg fäster inte på hyvlat virke och istället kör Olle av en halv millimeter med klyvsågen. Det ger en fin yta som färgen fäster på.

Nysågat har ringt runt till flera hyvlare som använder klyvsågen. Olles erfarenheter stämmer väl överens med vad andra rapporterar.

– Den stora fördelen är att jag inte behöver ha så många dimensioner i lager, utan klyver fram det jag behöver ur torrt virke, säger Lars Laggår som sågar, hyvlar och bygger i eget företag i Boda Kyrkby norr om Rättvik.

–Klyvsågen är perfekt för att klyva fram ytterpanel, anser Erik Larsson (till höger) som samarbetar och delar träbearbetningsmaskinerna med Nisse Franzén.

ÖVERKOMLIGT PRIS

Prismässigt är klyvsågen även överkomlig för den självverksamme.

Jan Torkelstam arbetar med skolfrågor på kommunledningskontoret i Norrköping, men håller på att bygga upp en verksamhet på gården i Skärb-lacka.

– Jag har inte använt klyvsågen så mycket, men den sköter sig bra och blir säkert en viktig del i verksamheten, säger han.

Summeringen av rundringningen är att klyvsågen är en oundgänglig maskin för alla som hyvlar i lite större omfattning.

Aldrig mer såga utan toppklyv

– En sågbänk är inte komplett utan toppklyv. Jag är hundra procent nöjd med den här guld-klimpen.

Det säger Yngve Karlsson som har en skogsfastighet utanför Hindås och ett cirkelsågverk av typen Laimet 100.

Laimet-verket kom till gården för fyra år sedan, som ersättare till en äldre sågbänk.

– Säkerhet var inte den gamla sågbänkens starka sida, säger Yngve som hade ytterligare ett skäl för att byta.

– Jag har bytt både hjärtklaffar och höftleder. Den nya bänken är mycket lättare att arbeta med.

BÄST FÖR SÄKERHETEN

För två år sedan köpte han Logosols toppklyv. Den blev lig-gande ett halvår innan han hade tid att montera den. Hans råd till andra cirkelsågarare är att om-gående beställa och montera en toppklyv.

– Jag kan inte vara utan den. Sedan toppklyven kom på plats har jag inte varit uppe på bänken med motorsåg en enda gång. Det här är det bästa man kan göra för säkerheten.

Han ser bara ett potentiellt problem. När stocken backas så kan toppklyven få sig en smäll. Det har Yngve löst genom att montera en liten elvinsch.

När stocken backas så lyfter han toppklyven genom att trycka på en knapp. Installatio-

nen fungerar perfekt, trots att Yngve ursäktar sig med att prototypen inte håller den finish som hans byggen normalt har.

KLYVEN LUGNAR GUDRUN

Toppklyven förbättrar inte bara säkerheten. Den gör att Yngve kan använda mindre klingor som är lättare att använda och som inte viker sig lika lätt.

En vanlig invändning mot toppklyven är att sågkedjan ger ett bredare snitt än klingan. Enligt Yngve har det ingen betydelse. Svärdet kunde tvärtom vara ännu grövre för att bli sty-vare. Av det skälet rekommenderar han Logosols gula såg-verkssvärd som fungerar bättre än vanliga motorsågssvärd.

För hustrun Gudrun är säkerheten det allra viktigaste.

– Jag är alltid orolig för Yngve när han jobbar vid sågverket. Det är bra att han tänker på säkerheten, säger hon.

För egen del tänker Yngve mest på säkerheten för söner, som också använder sågverket och som med tiden kommer att ta över det. En av dem tog initiativet till att köpa toppklyven för att göra tillvaron säkrare för pappa.

Av familjen Karlsson i Hindås kan man lära att den säkerhet som Logosols toppklyv ger, är viktig för alla, inte bara för den som sågar.

– Cirkelsågverk är inte kompletta utan toppklyv. Bänken blir både säkrare och lättare att arbeta med, anser Yngve Karlsson.

Passa på och prenumerera på **NytttoBeg.** för endast 490:-/år

**De 10 första prenumeranterna som skickar in talongen,
får en exklusiv fleecejacka med windstopper från
Stromberg. Dessutom gratis radannons i tidningen.**

STORMBERG

Info om produkten se: www.stormberg.no

Säljare:
Anders Jeansson
Telefon: 08-618 20 72
Fax: 08-618 00 11
E-post: anders@nyttobeg.com

Säljare:
Urban Hansson
Telefon: 08-618 00 37
Fax: 08-618 00 11
E-post: urban@nyttobeg.com

- Du får 11 nummer av tidningen som är späckad med annonser inom träindustri, verkstadsindustri, fordon och materialhantering.

Prenumerationen gäller tills vidare och Du får meddelande i god tid när det är dags att förnya NytttoBeg för nästkommande period.

AT Produktion AB

Nygatan 5, 4tr S-151 73 Södertälje
Telefon. 08-618 00 10 Telefax. 08-618 00 11

**Kontakta Anders
eller Urban för
information och
annonsering!**

☒ Ja, jag önskar prenumerera på
11 utgåvor av tidningen NytttoBeg direkt i min brevlåda.
Pris: 490:- exkl. moms.

Du kan även ringa, faxa eller maila till oss.
Tel. 08-618 0010, Fax. 08-618 0011, anders@nyttobeg.com
Storlek på jackan: ☐ M ☐ L ☐ XL

**Porto
betalt**

Företag:
Kontaktperson:
Adress:
Postadress: E-post
Tel: Mobil: Fax:

Svarspost

Kundnr. 20297156
151 20 Södertälje

Byggmästaren som skalade ned

För byggmästare Bengt Gustafsson i Falköping är solosågen och fyrkutterhyveln mer än en försörjning. Det är ett sätt att leva.

– Ett bra sätt att leva, förtydligar Bengt när han promenerar till snickarverkstaden med två glada hundar springande runt benen.

Bengt driver Gustafssons Bygg AB sedan 25 år. På 1980-talet hade han tio anställda och var specialiserad på att montera flerfamiljshus på uppdrag av en husfabrik. Under de här åren var arbetsdagarna ofta 15 timmar långa.

1992 slog finans- och fastighetskrisen i det närmaste ut byggbranschen. Bengt fick hastigt krympa sin rörelse så mycket att bara han själv blev kvar.

– Det var det bästa som kunde ha hänt. Man blir inte yngre och frågan är hur många år jag hade klarat av att jobba i den takten, säger han.

Men det fanns jobb tillräckligt för att försörja en snickare av den gamla stammen. På samma gång kunde Bengt för första gången på många år prioritera hustrun Marianne och sönerna Christian och Robert.

BÄST UTAN SKOG

För fem år sedan flyttade familjen Gustafsson till Rännagården strax utanför Falköping. Den ligger ett stenkast från riksvägen till Skara och Bengt har haft ögonen på gården i många år. När den blev till salu, stod han först i kön av spekulanter.

– Huset och ladugården var i dåligt skick. Det första vi köpte var en solosåg och Logosols fyrkutterhyvel, berättar Bengt.

Åker och skog är avstyckat från gården, så några egna träd fanns inte att förädla. Vilket Bengt inte ser som något problem.

– Jag är bara tacksam att jag kan köpa stockarna och få dem

Bengt Gustafsson fick mer tid för familjen och sitt stora intresse, att tävla med sina hundar, när han skaffade hyvelmaskinen och skalade ned sin verksamhet.

hemkörda och uppstaplade vid sågverket, säger han.

Husen på gården har renoverats, men än återstår en del att göra. Det mesta virket har gått åt i företaget. Allt fler privatpersoner och byggföretag vänder sig till honom för att köpa virke, panel och lister.

– Det blir knappt något över till oss. Efterfrågan har växt så mycket att jag har fullt upp vid hyveln.

GUÐRUN SKAPADE AFFÄRER

Det är en utveckling som Bengt uppskattar. Han överlåter gärna till yngre kolleger att hänga armkrok på hustak när det regnar och blåser. Idag anlitar han andra snickare för jobben ute på byggplatserna.

Helst köper han färdigsågat virke och inriktar sig på hyvling och snickerier. Men när Gudrun vräkte omkull träd på västgötsläppen, så blev det även yrkesmässigt intressant att såga. Han

köpte in flera fullastade timmerbilar och sonen Robert, som delar pappas stora intresse för trä, ägnade många timmar åt att såga upp allt som stormen bjöd på. Förhoppningen var att virket skulle bli ett lager för hyvling några år framåt.

– Folk såg från vägen när vi sågade. Det tog inte många månader innan det mesta var sålt, säger Bengt.

LIVSKVALITET ÄR VIKTIGAST

Han samarbetar med ett litet sågverk som plockar ut bra fura åt honom.

Solosågandet inriktar han på olika slags lövträd som ek och körsbär, träd som större sågverk avstår från på grund av spikrisken. Det är åtgång på det han får fram.

– Just nu håller jag på med ett stort jobb åt Falköping Energi. Jag levererade inredning av björk. De blev så nöjda att jag fått beställning på mer.

Det är många som funderar på att dra igång eget företag i småskalig träförädling.

Gustafssons Bygg i Falköping visar att det är möjligt att skapa sig en försörjning på det här sättet. Men det krävs ett gediget kunnande om trä och erfarenhet av byggande och snickeri.

Bengt gör allt från att hyvla till att renovera fönster och till-

verka trappor av egenhändigt sågad ek.

– Man blir inte rik, men det ger mig en försörjning och ett bra liv. Jag prioriterar livskvalitet framför att springa runt i ett ekkorrhjul, säger Bengt Gustafsson, småskalig byggmästare i Falköping som tänker fortsätta såga, hyvla och snickra långt efter pensioneringen.

Fyrkutterhyveln är stommen i verksamheten för Gustafssons Bygg AB. Notera lösningen med att blåsa upp kutterspåret på vinden, vilket underlättar spånhanteringen.

Prenumerera på NTT

NTT såg & trä ger dig de senaste nyheterna från sågverks- och träförädlingsindustrin – varje fredag i tidningen och varje dag på www.woodnet.se.

Jag beställer en **HELÅRSPRENUMERATION** (31 nr) på NTT för 719:-, exkl moms, (ord. pris 1438:-)

Namn/Företag

Beställare

Org.nr

Adress

Postadress

Telefon

E-postadress

Porto betalt

Mentor Communications AB

PRENUMERATION

NTT

Svarspost

Kundnummer 110870800
181 20 Lidingö

Logo

PRENUMERATIONSAVDELNINGEN
Tel 08-670 41 10 Fax 08-661 64 55
prenumeration@mentoronline.se

Erbjudandet gäller t.o.m. 31/12 2006

Sveriges Småsågares Riksförbund, SSRF

Förbundet för dig som sysslar med småskalig träförädling - sågning, hyvling, snickeri mm.

Det finns många som sysslar med småskalig träförädling, men bara ett riksförbund. Alla är välkomna att bli medlemmar hos oss: Sågare, hyvlare, snickare eller bara allmänt intresserade!

För medlemsavgiften (450:-) får du samhörighet och kontakter, men också tidningen SMÅSÅGAREN, som utkommer med 5 nr per år, fullspäckad med reportage och praktiska tips kring småskalig träförädling i olika former. Vi skickar gärna ett provexemplar.

Kontakta oss:

E-post: kansli@smasagarna.se
Ordf. Timo Andersson, 070-51 66 703
Skr. Lars Alexandersson, 070-210 80 78

Framtidens jobb är småskaliga

Småskalig träförädling kan sätta fart på Sverige utanför städerna.

Om det rådet allt större enighet. Över hela landet startar projekt för att skapa nya jobb med utgångspunkt från skogen.

– Det finns jobb för många fler, säger Erik Hjärtfors som driver frågorna om företagsutveckling inom Småsågarnas Riksförbund.

Småsågarna är från början en intresseorganisation för alla som arbetar med sågning i liten skala. Verksamheten har breddats till att innefatta all småskalig verksamhet som utgår från skogen.

– Vi vänder oss till alla från sågare och hyvlare till husbyggare och kolare, säger förbundets ordförande Timo Andersson som själv driver snickeri och hyvling i jämtländska Fåker.

ÅRETS ENTREPRENÖR

Erik Hjärtfors är ledamot av Småsågarnas styrelse och själv ett exempel på framtidens landsbygdsföretagare. På gården Horseryd norr om Åseda i Småland har han skapat ett kombinerat turist- och träförädlingsföretag.

– På sommaren arbetar vi med äventyrsturism och på vintern bygger vi timmerhus, säger Erik som våren 2006 utsågs till "Årets entreprenör i svensk turistnäring" av organisationen Svensk Turism.

Entreprenörsandan som gav honom priset delar han med sig till Småsågarnas Riksförbund. Visionen är en stark organisation som sprider kunskaper och ger medlemmarna muskler genom ett rikstäckande nätverk.

Visionen vilar på solid grund. Det finns en växande marknad för småskalig träförädling, i synnerhet idag när byggandet går på högvarv.

Byggbranschen allt mer storskalig och industrialiserad. Konsumenterna efterfrågar samtidigt allt mer specialprodukter anpassade efter kundens önskemål. Det gäller allt från grillkol, paneler och lister till fritidshus och villor.

EU SATSAR MILJARDER

Under de närmaste åren satsar EU fem miljarder kronor på svensk landsbygdsutveckling. LRF arbetar hårt inom detta område och deras vision är 30 000 nya jobb i den gröna sektorn. Många av jobben väntas

– Småskalig träförädling kan skapa många nya jobb, säger Erik Hjärtfors som arbetar med dessa frågor inom Sveriges Småsågares Riksförbund. Han är själv exempel på det och driver både belönat turistföretag och bygger timmerhus.

Foto: Tidningen Hit & Dit

bli kombinationer av olika verksamheter, med träförädling som en ingrediens.

– Det är tufft att jobba ensam och därför måste vi hjälpa varandra, säger Erik.

Han har många idéer om vad som kan och behöver göras. Här är tre exempel:

• Ett telefonnummer för hela landet där medlemmar snabbt får råd och hjälp om allt från

postning av hyveln till marknadsföring.

• En portal på Internet som marknadsför småskaliga träförädlare i hela landet.

• Storsatsning på SkogsElmia 2007. Småsågarna förhandlar om en slinga där trähantverkare till låg kostnad kan visa upp sig och en gemensam monter som är bemannad alla mässdagar.

Till det kommer traditionell

föreningsverksamhet med nätverksbyggande och utbildningar. Men det som många behöver är hjälp med marknadsföringen och tillgång till andra företagares resurser, för att bli en trovärdig leverantör.

– Småsågarnas uppgift är att ge medlemmarna och deras företag kunskaper och resurser, säger Erik Hjärtfors.

Smart-Holder®
Design Protected Patented

Smart-Splitter®
Patented

Såga och klyv din ved
Enkelt,
Effektivt
och Säkert !

AGMA AB
Götgatan 6 B, 90327 Umeå
Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51
e-mail: smart@agma.com
Web: www.agma.com

Örjan Winblad von Walter, distriktsläkare i Nyköping, har ordinerat sig själv kroppsarbete med husreparationer, sågning och allt annat som krävs för att rusta upp ett skärgårdshemman.

Här i Nysågat brukar vi tillskriva Solosågen hälsofrämjande egenskaper.

Men ligger det någon sanning i det?

– Allt som håller människor fysiskt och mentalt aktiva är bra för hälsan, svarar Örjan Winblad von Walter, distriktsläkare i Nyköping.

Det är många som funderar på att börja såga och snickra när pensionen närmar sig, men som avstår för att de tycker sig vara för gamla.

Enligt Örjan finns ingen åldersgräns för fysisk aktivitet.

– Det sämsta man kan göra är sätta sig i en lägenhet och ha det bra framför teven, säger han.

Men det är som med all fysisk aktivitet, har man sviktande

hälsa så ska man ta det försiktigt. För den som är vid god hälsa är sågning bra motion, oavsett ålder.

NÖDVÄNDIG KONTRAST

Örjan talar av egen erfarenhet. Han och hustrun Eva, även hon läkare på sjukhuset i Norrköping, har sedan några år en Solosåg för att förverkliga sin dröm på en ö i Västerviks skärgård.

– Fysiskt arbete är en nödvändig kontrast till ett intellektuellt krävande arbete, anser Eva.

Det började 1999 när paret Winblad von Walter hittade en hel skärgårdsö som var till salu. Det var inget sommarställe som de sökte, utan en plats som på sikt skulle bli deras hem.

Turen var på deras sida och idag bor familjen halva tiden på ön. Örjan har gått ned till fyrdagarsvecka och är skärgårdsbonde på halvtid.

På ön finns ett gammalt skärgårdshemman med båthamn, ladugård, flera mindre hus och ett bostadshus i en fruktträdgård, som i gamla tider var en viktig del av försörjningen. På

ön finns även tre sommarstugor, men Örjan och Eva är de enda året-runtboende.

I ALLA SKÄRGÅRDAR

I Sveriges alla skärgårdar är Solosågen idag en naturlig del av livet.

Det är krångligt och dyrt att transportera ut virke. Dessutom onödigt när det finns träd på ön, som kan fällas och sågas på plats. Transportkostnaderna gör också att det ofta inte lönar sig att avverka för avsalu.

– Hittills har vi bara fällt ett träd. Resten har stormarna fällt åt oss, berättar Örjan som sågat en hel del sedan sågverket kom till ön.

Han har erfarenhet av hur svårt det kan vara att få ut byggmaterial i skärgården.

Den första åtgärden för att rusta upp ladugården var att gjuta ett betonggolv.

En betongbil fraktades med stort besvär över med färja. Men på ön finns inga vägar och last-

bilen kunde inte köra fram till ladugården. Istället fick all betong dras med skottkärra sista biten.

SKAPAR UTVECKLING

För många år sedan fanns det djur på ön, men ängar och skogsbeten var igenväxta när familjen flyttade dit. Med hårt arbete och EU-stöd har skogsbetet återställts och på ängarna betar idag sex fjällkor, en stut, 25 får och tre hästar.

Nu börjar det påminna om den miljö som fanns här för 50 år sedan, mitt i en skärgård där allt fler öar och hus befolkas av sommargäster.

Familjen Winblad von Walter ger ytterligare dimension åt Solosågen och hela den småskaliga tekniken.

Det är inte bara en fråga om människors hälsa och lycka, det handlar även om att återskapa, bevara och utveckla bygder dit tunnelbanan och motorvägen inte når.

Örjan och Eva Winblad von Walter framför det senaste byggprojektet på ön, en maskinhall som påbyggnad till ladugården.

Vedeldad bastu på bryggan, överkomligt för alla som sågar själv

Nöjespark av träden som Gu

Solosågen sätter fart på fantasin. Det finns många bevis för den saken. Det sannolikt största är äventyrsparken Fun City söder om Varberg.

– Utan solosågen hade vi inte kunnat bygga så här mycket, säger arbetsledaren Tommy Karlsson.

Entrén till äventyrsparken.

Äventyrsparken hette tidigare Himleriket, men bytte ägare och namn för tre år sedan. Inför den första säsongen fällde stormen Gudrun massor av skog i och runt parken.

– Utanför parken fanns åtta hektar med granskog. Nästan allt blåste ned, berättar Tommy.

Allt måste röjas upp innan parken öppnade för säsongen. Men ingen hade tid att ta hand om alla träd, än mindre såga dem. Lösningen blev en Solosåg M7 med elsågaggregatet E5000 och många timmars hårt jobb för de anställda.

– Vi sågade åtta timmar om dagen i sex månader, berättar Jimmy Karlsson, son till Tommy och även han anställd på Fun City.

HUSET I VATTENLANDET

Till en början var det bara hårt arbete. Det var mycket att röja och de frusna stammarna var ett elände att såga. Men när vårsohlen tittade fram gick det allt bättre och timmarna vid sågverket blev allt trivsammare.

– Det är avkopplande att arbeta vid sågverket, tycker Tommy som förstår att andra har sågning som hobby.

Tillgången på stora mängder virke gjorde att nya attraktioner kunde byggas. Ett vattenland med stora ruschkanor var redan planerat. Det solosågade virket användes till fasaden på en stor byggnad med omklädningsrum och duschar. De allra tunnaste

skivorna användes till formar för betonggjutning.

– Det är perfekt formvirke som kan böjas till runda former, säger Jimmy och visar genom att böja en plank som bara är några millimeter tunn.

Runt vattenlandet byggdes ett långt staket av bakar. Enkelt och snabbt. Samtidigt smälter det in i omgivande skog.

COWBOY OCH INDIAN

Tillgången på virke och bakar satte även fart på fantasin och resultatet blev vilda västerstaden Gun City. Det är rakt igenom byggt av rätt virke direkt från solosågen. Att det krymper med tiden är bara en fördel.

– Springor i fasaderna gör bara Gun City mer trovärdig, tycker Jimmy.

Bakarna kom till god nytta även här, som takpannor ovanpå takpapp och som foder runt fönster och dörrar.

I parken finns också en indianby. Tält går inte att solosåga, men däremot fick indianerna nya bänkar.

– Vi klöv stockar mitt itu och använde två korta stockar som ben. Enklare kan det inte bli, säger Tommy.

Inte bättre heller. Parkbänkar av gjutjärn och hyvlat virke är inte trovärdigt i en indianby.

Fun City har även en liten djurpark. Med solosågens hjälp fick alpackorna – släktingar med lamadjur – zebu-kossorna och kamelerna nya regnskydd. Få-

Jimmy och Tommy Karlsson i cowboystaden Gun City som de byggde av stormfällt timmer.

gelhuset fick fasaden förbättrad med virke från samma källa.

INSPIRATION OCH FYND

Andra byggprojekt som kunnat förverkligas tack vare Gudrun och solosågen är Mulles hus, där friluftsförmedling höll mulleskola förra året samt staket runt hela minigolfbanan och laserzon, en renare variant av paintball. Bland annat.

Tommy och Jimmy har inte räknat efter hur mycket som så-

gade under de sex mest intensiva månaderna.

Med åtta timmar, fem dagar i veckan, handlar det om åtminstone 300 kubikmeter. Nästan allt har kommit till användning i parken.

– När vi behöver virke till reparationer eller nya projekt, är det bara att fälla några träd och såga det vi behöver, säger Tommy Karlsson.

Sommaren 2006 besöktes Fun City av över 100 000 per-

soner. Många av dem var familjer på väg till lågprisvaruhuset i Ullared. Pappor och barn roade sig i parken medan mammorna jagade fynd.

Fun City är perfekt ställe för solosågare att hämta inspiration på – den rika tillgången på virke har gjort att man vågat testa annorlunda konstruktionslösningar.

Mer om äventyrsparken finns på Internet, www.functy-varberg.se.

Gun City byggdes med rätt virke direkt från sågverket.

Såghuset är ett gammalt cirkustält.

drun fällde

Servicehuset i det nya vattenlandet är självsågat.

Alpackorna fick ett vindskydd av bakar, som smälter in i naturen.

Välkommen till SkogsElmia Baltic den 31 maj - 2 juni 2007!

- Allt för skogsbruket i Sverige och länderna kring Östersjön
- Rådgivning
- Banktjänster
- Mobila sågverk
- Demonstrationer av alla typer av utrustning, för skogen – ute i skogen
- Bioenergi
- Vedhantering

SkogsElmia
Baltic

31 MAJ - 2 JUNI 2007

Elmia AB, Box 6066, SE-550 06 JÖNKÖPING, SWEDEN, Tel +46 36 15 20 00, Fax +46 36 16 46 92

www.elmia.se/skogselmia

Knepen som förenklar sågningen i Sveriges sågverkstätaste by

Med risk för att bli överbevisade, utnämner vi byn Forsnäs utanför Harads i Norrbotten till den sågverkstätaste platsen på jorden.

I Forsnäs finns 20 hus, sju Solosågar och ett sågverk av annat fabrikat. Men det beror inte på att folk har svårt att hålla sams.

– Tvärtom, vi är de bästa vänner men sågverket är så viktigt att vi har var sitt, säger Stig-Björn Larsson.

Att nära hälften av de boende har eget sågverk fick Nysågats utsände erfara på väg till Forsnäs. En felringning slutade med ett oplanerat besök hos Kyösti Kenttä, även han mångårig sågare.

Forsnäs är inte bara intressant för de många sågverken. Stig-Björn är en osedvanligt klurig person, med lång erfarenhet av Solosågen som han gjort flera smarta förbättringar på. Men då har han också ett förflutet som notorisk förbättrare på Vägverket, där han körde väghyvel och utbildade andra förare.

Maskinerna i snickarverkstaden har han delvis betalat med förslagsarvoden för olika förbättringar.

ALLT BÖRJAR MED POSTNINGEN

Varje Solosågare skapar med tiden sitt arbetsflöde, som kan vara svårt att kopiera för andra. Stig-Björn har en mycket genomtänkt metod för hur han sågar. Hela arbetsmetoden är svårt att beskriva i text utan måste ses. Däremot innehåller den ett antal smarta moment som kan vara andra till nytta.

– Postningen är det viktigaste i hela sågningen. Gör man det bra, så är halva jobbet gjort, sä-

ger Stig-Björn.

Han postar alla stockar som ska sågas på en gång medan de ligger på stockbordet. För ändamålet använder han runda mal- lar i tre storlekar, 4, 5 och 6 tum i diameter. Med rundlarna markerar han bredden på blocket som ska sågas fram. I nästa steg tar han fram en liten mätsticka för att ta ut en sidobräda i önskad tjocklek. Därefter vet han var första snittet ska läggas.

– Det är viktigt att vara noggrann när man ritar ut cirkelarna, så att mörgen hamnar i centrum när blocket ställs upp, säger Stig-Björn.

SLIPPER VÄNDA STOCKEN

Cirklarna görs i båda ändarna, liksom markeringen för första snittet. Det här betyder att det inte spelar någon roll om stocken sågas från rot- eller topp- ända.

Det normala är att den sågas från toppänden för att slippa vankant, men alla som sågat vet att det är tungt och bökligt att vända på stocken. Det slipper man med Stig-Björns metod.

När stocken sedan ligger på bänken, ställs rätt höjd in med en linjal, som fästs i änden och visar när höjden är den rätta för första snittet. Har man gjort

Stig-Björn Larsson kopplar av på uteplatsen, givetvis snickrad av egensågat virke, tillsammans med hustrun Gerd och hunden Tero.

postningen rätt, så går svärdet perfekt in och ut ur stocken.

Stig-Björn har en Solosåg modell 3, utrustad med hålskivor av samma typ som M5. För att inte sätta sprintarna fel, ringar han in de hål som ska användas med tuschpenna innan sågningen. Inget räknande, bara sätta in sprinten i nästa markerade hål.

RAK SISTA PLANKAN

Stig-Björn har även skrotat stockklon. Istället har han svetsat på en klo på ett av stockstöden. Den slås fast i sidan och håller stocken säkert på plats.

Matningslinan har han fäst med karbinhake i änden av linjalen.

En annan förbättring är vassa stift i stockhyllorna, ett i varje hylla, som håller fast blocket när det är utsågat.

Problemet med att de sista plankorna har en tendens att hänga ned är också löst. Stig-Björn använder en aluminiumlinjal med en kant av trä på ena sidan. I kanten sticker spetsarna på några skruvar ut, som håller fast blocket under de sista skären, så att man slipper riskera att såga av stockstöden.

Det krävs en betydligt längre artikel för att i detalj beskriva ar-

betsmetoden och förbättringarna. Men Nysågats utsände som sett det i praktiken, konstaterar att det i händerna på Stig-Björn fungerar mycket bra.

Titta på bilderna så förstår du förhoppningsvis mer och kan testa själv.

Den viktigaste är metoden för postning. Rundlarna för markering av blocket och måttstickan för att bestämma första snittet och ta ut sidobrädorna underlättar den viktigaste delen av sågningen, postningen.

Sedan är det bara å åk, för att citera en annan norrlandsprofil.

Rundlar för markering av 4-, 5- och 6-tums block.

Blockets storlek markeras i båda stockändarna.

Sidobrädan markeras.

När pinnen är platt mot linjalen, ligger stocken på rätt höjd. Den sitter med en spik i markeringen för sidobrädan.

Efter två bakar är sågade markerar den tredje sidobrädan.

Inga räknefel med markeringar med tuschpenna på hålskivan.

Linjal med sidoanläggning stödjer och håller fast tunna block.

Granne med Persson och paradiset

Vissa människor hinner med hur mycket som helst. En av dem är Kjell Gustavsson. Han ritade och byggde en villa av herrgårdstyp med stall och ridhus av egenhändigt hugget, sågat och hyvlat virke vid sidan av jobbet som tandläkare.

– När jag gör det ena så vilar jag mig från det andra, förklarar Kjell.

Landets journalister myntade begreppet villa av herrgårdstyp när forne statsminister Göran Persson köpte gården Torp och byggde nytt ett stycke utanför Gnesta i Södermanland. Kjell Gustavssons gård ligger bara två kilometer från Perssons residens och är väl så anslående.

– Perssons hus lär kosta bra mycket mer än vårt. Vi har gjort det mesta själva av egen skog, säger Kjell.

Han och hustrun Eva köpte marken för fyra år sedan. Allt virke högs på familjens gamla gård och paret har tillsammans ritat sitt drömhush.

Första trädet fälldes den 23 september 2002 och två år senare var bostadshuset inflyttningsklart. Därefter har bygandet fortsatt med två flyglar, det ena är gästhus och det andra garage, ett prydligt stall för familjens fyra hästar och en maskinhall i samma stil.

– Nu börjar vi bygga ridhuset. Allt virke är sågat och torrt, berättar Kjell.

NY GNISTA FÖR TÄNDER

Hans utrustning består av en Solosåg och en Solohyvel. En del av virket har han sågar själv och det mesta har gått igenom hyveln.

– Med vår tidsplan var 2 500 stockar för mycket att såga själv. Vi anlidade en bysåg som även har Logosols fyrkutterhyvel.

En av hemligheterna med att bygget gick så snabbt är att Kjell tog hjälp när tiden inte räckte till. För resningen av huset anlidade han en erfaren snickare och andra hantverkare för VVS, el och liknande som kräver fackmän.

– Det här är min hembygd. Flera av mina gamla kompisar är idag duktiga hantverkare och genom bygget fick vi kontakt på nytt, berättar han.

Men hjälpen till trots är det Kjell och Eva som gjort det mesta jobbet. En bedrift för två heltidsarbetande tycker de flesta som ser resultatet. Den enda som inte håller med är Kjell:

– Det är ett nöje och en skön kontrast till mitt vanliga arbete. Efter 30 år som tandläkare började jag tröttna på jobbet, men nu har jag fått tillbaka gnistan. Efter en helg i skogen är det skönt att krypa in på mottagningen.

FICK SVAR PÅ FRÅGAN

Kjell och en kollega driver tandläkarmottagning i Gnesta. Mottagningen har öppet tolv timmar per dag, från 7 till 19. Tand-

Samtliga golv och allt övrigt trä till inredningen hyvlades på en Logosol PH260.

– Solohyveln har varit ovärderlig. Vi har hyvlat fram rätt dimensioner under byggets gång, säger Kjell Gustavsson.

Kjell Gustavsson har organiserat tandläkarmottagningen så att han har tid varje dag för att arbeta hemma på gården tillsammans med hunden Kiwi.

läkarteamen delar på tiden och jobbar sex timmar var.

Ordningen uppskattas av patienterna som även kan komma utanför kontorstid. Personalen får mer tid för barn och andra sysslor.

– Det passar mig perfekt att varva tandläkeriet med arbetet på gården. När jag håller på med det ena, så vilar jag mig från det andra, säger han.

Lösningen gav också svaret på en fråga som han burit med sig genom livet. Pappa var byggmästare och hoppades att Kjell skulle ta över en dag. Men det blev inte mer än sommarjobb i firman och sedan följde en karriär som tandläkare.

– Nu vet jag att jag valde rätt yrke. För mig passar bygandet bäst som hobby, säger han.

GRANNE MED PARADISET

Men byggmästargenerna finns där, det syns på konstruktionslösningar och detaljarbetet. Husen är mycket prydligt hopkomna, både inne och ute. Allt trä utom fönstren, inklusive de massiva trägolven och trappan, kommer från egen skog. Samtliga trägolv, paneler, foder och lister är hyvlade med någon av Logosolhyvlarna.

– Solohyveln har varit ovärderlig. När vi sågade visste vi inte vilka dimensioner som be-

hövdes. Vi har kluvit och hyvlat fram rätt dimensioner under byggets gång. Det har gått många mil virke genom den hyveln, säger Kjell.

Platsen för bygget kallar han granne med paradiset. Förklaringen finns på andra sidan sjön.

Där sommarjobbade han med att bygga ett hus i en omgivning som var rena paradiset. Nu har Kjell och Eva Gustavsson byggt ett eget drömhälsö, granne med paradiset och den forne statsministern, som betalat mycket mer för sin plats i härligheten.

Stallet får snart sällskap av ett ridhus.

Villa i herrgårdsstil, byggd av egen skog, inflyttningsklar två år efter att det första trädet högs. Därefter byggdes flyglar, stall och maskinhall. Nästa projekt är ett ridhus, även det av eget virke.

Stockarna åker privat järnväg till sågverket

Bo Malmberg torde vara den enda solosågaren i världen som transporterar stockar från skogen till sågverket med privat järnväg. Banan är 2,3 kilometer lång och finns i Tiveden väster om Askersund.

Planerna på en järnväg började gro redan 1969, när Bo Malmbergs föräldrar köpte en mindre skogsfastighet vid sjön Örkaggen.

För att finansiera köpet avverkades skog, men en del stockar lämnades kvar på andra sidan en mosse.

– Jag funderade på linbana och andra metoder för att frakta hem stockarna, berättar Bo.

Helst ville han bygga järnväg, inspirerad av barndomens Märklintåg. Men hur ska en privatperson kunna bygga järnväg i full skala?

Under värnplikten fem år senare hittade han lösningen vid en vägkant utanför Tibro.

RÄLS FRÅN TORVMOSSE

– Där låg en trave räls från en nedlagd torvströfabrik. Jag köpte rälsen och finansierade köpet och transporten med att sälja hälften till en skrothandlare. Jag behöll alla växlar och hjulaxlar.

Spårvidden är 600 millimeter, standard för små industribanor. I Sverige har den här typen av järnvägar mest använts på torvmossar. Tågen har ersatts av fordon med ballong-

däck, vilket gjort att det funnits räls, hjulaxlar, vagnar och lok att köpa till rimliga priser.

Läggningen av rälsen började omgående, men när målet var nått, hade alla kvarlämnade stockar förbrukats som slipers till järnvägen.

Sedan dess har banan förbättrats och förlängts i omgångar och är idag 2,3 kilometer lång.

FÖRSTA BRÄDAN PÅ VÄGGEN

Med egen skog, järnväg och ett ständigt behov av virke till hobby och reparationer av byggnaderna på gården så var det bara en tidsfråga innan ett sågverk införskaffades. Solosågen har idag sin självklara plats vid järnvägen.

– Den första sågade brädan hänger på väggen i sovrummet, berättar hustrun Elisabeth som är luttrad efter många års järnvägsbyggande.

– Vid första besöket hos mina blivande svärföräldrar målade vi järnvägsvagnar i två dagar.

Kombinationen järnväg och Solosåg är både underhållande och praktisk. Bo är i det civila produktionsteknisk chef på Electrolux spisfabrik i Motala och har som yrke att lägga upp rationella flöden. Det har han lyckats med även här.

SÄKRA LYFT I SKOGEN

Örkaggens Järnväg, som banan har döpts till, innehåller flera tekniska lösningar som andra solosågsägare borde ta efter. Det gäller främst hanteringen av stockar.

– I skogen drar vi fram stockarna till spåret med en järnhäst och lastar på dem med hjälp av en portalkran, berättar Bo.

Portalkranen är enkel att demontera och följer med ut i skogen. Den gränslar järnvägsvagnen och stockarna lyfts med ett vanligt kedjespel som kan skjutas fram och tillbaka på kranbalken. Resultatet blir säkra lyft även av tunga stockar.

Solosågen står vid ett dubbelspår, under en större portalkran som sträcker sig över båda spåren och sågverket.

Vagnarna med stockarna står på spåret längst bort från sågverket. Med portalkranens hjälp lyfts stockarna över till sågverket. Det färdiga virket läggs därefter på en annan järnvägsvagn på spåret närmast Solosågen.

ÄNNU MER UNDERHÅLLANDE

Det farligaste momentet vid alla typer av sågverk är hantering av tunga stockar. Det är många som har ett spel fäst i taket ovanför Solosågen, men vad gör man när tak saknas? Bygger sig en portalkran. Exemplet från Örkaggens Järnväg visar att den

Bo Malmberg arbetar som produktionsteknisk chef på Electrolux i Motala. tänkt. Stockarna anländer på spåret till höger. Sedan lyfts de till solosågen på vagnen till vänster, för vidare transport till torkning.

Örkaggens station ligger vid familjens badudde. Hit går tåger även på nyårsafton om så snön är djup och måste skottas bort,

Bo Malmberg har skapat en riktig järnväg med växlar och semaforer, som ett Märklintåg fast i full skala.

kan användas både i skogen och vid sågverket.

– Det är inte särskilt svårt att bygga en portalkran. Jag svetsade ihop järnvägsräls i trekanten som ben och använde en del av ett industriellt transportband som kranbalk, för att kunna flytta spelet. Man kan lika gärna använda en I-balk, tipsar Bo.

Det kan även vara värt att lägga järnvägsräls vid Solosågen och skaffa några hjulaxlar för att bygga ett flyttbart stockbord. Det krävs bara en bråkdel av

kraften till förflyttning på räls jämfört med gummihjul på mark. Dessutom är det inget att hymla med att räls, vagnar och portalkran gör sågandet ännu mer underhållande.

Mer om Örkaggens Järnväg finns på Internet, www.hypatia.se/okj. Du som funderar på att bygga en egen järnväg, en kort vid Solosågen eller av det längre slaget, ska besöka IndustriBaneforum på nätet, <http://f27.parsimony.net/forum67934/index.htm>.

Därför är det inte så märkligt att logistiken kring sågverket är genom-
n med den elektriska portalkranen och slutligen läggs brädor och plankor

Bo Malmberg rekommenderar en portalkran för lyft av stockar.
Själv har han två, den här är portabel.

Även små järnvägar kräver en vändskiva. Bakom syns banans lokstall. Loken och vagnarna
har Bo Malmberg själv byggt

Grönyteleverantörernas publikationer når fler

*Tidningen
Grönyteleverantörerna*

*Internet
Leverantörsregistret*

*Internet
Reklamfilmserver*

Vi satsar på att underlätta kommunikationen
mellan grönyteleverantörerna och kunderna.
Våra media kompletterar varann. Förstärker säljbudskapet.
Ökar informationen till kommunerna, fastighetsbolagen,
kyrkogårdsförvaltningarna, golfklubbarna och anläggareföretagen.

Ring oss, maila tel 0590 - 10260, redaktion@gronyte.com

Börje väljer tradition framför timring

Slå planerna på ett timmerhus ur hågen och bygg istället ett skiftesverkshus, även kallat bulhus. Det tycker Börje Gustavsson i småländska Mörlunda.

– Det är enklare att bygga och stämmer bättre med svensk byggtradition, säger han.

Börje är en hängiven Solosågare, men saknar mycket av det som andra hävdar är nödvändigt för att såga själv.

Han bor i ett villaområde och saknar egen skog. Det enda som håller måttet är adressen, Sågverksvägen.

– Det är inga problem att få tag i träd att såga, säger Börje.

Som tur var gränsar villatomten på baksidan mot skogen. Där har Börje byggt sig ett sågshus och där kan han köra in med stockarna med hjälp av sin traktor. Men först protesterade grannarna mot hans passionerade sågande.

– En tjänsteman på kommunen ringde och bad mig såga tystare. Då bytte jag ut motorsågen mot ett elsågaggregat. Sedan har det varit lugnt, säger Börje.

FÖRVERKLIGADE EN DRÖM

Men han har den rätta bakgrunden för sågande.

Fram till pensioneringen var han inköpare och ansvarig för serviceverkstaden på ett av landets större köpsågverk, Bergs Timber AB med ett av sina tre sågverk i Mörlunda.

– När jag skaffat Solosågen jobbade jag fortfarande kvar på Bergs. Sågarna kom hit och tittade vad jag höll på med och tyckte att resultatet såg bra ut,

Börje Gustavsson framför sitt första bygge i skiftesverksteknik. Det tjänstgör just nu som garage, men ska bli bostadshus. Lagg märke till hängränorna, som är av trä, vilket enligt Börje fungerar utmärkt.

säger Börje. Men han började inte såga för att konkurrera med sin arbetsgivare. Motivet var att förverkliga en dröm om att bygga som våra förfäder ursprungligen gjorde.

För tusen år sedan fanns inga timmerhus med dalaknut, det är modernt påfund. Dåtidens dominerande byggmetod var skiftesverk.

– Jag är ofta på Gotland och blev förtjust i deras bulhus, berättar Börje.

På gutarnas ö värderas bulhu-

sen högt och byggtraditionen vårdas ömt.

FINNS I HELA LANDET

På fastlandet är skiftesverk mer eller mindre bortglömt, trots att metoden dominerade byggandet i hela södra Sverige från vikingatiden och många hundra år framåt.

De gamla skånelängorna är skiftesverk och ända in i modern tid byggdes ladugårdar och ekonomibyggnader på det här sättet.

Skiftesverket består av stående stolpar med spår i sidorna. Detta bärverk sammanfogades med träplugg och kilar. Det påminner om hur en vävstol sätts ihop.

I spåren släpps plankor, eller bulor, ned och resultatet blir ett stabilt hus som är enklare att bygga än med timmer och väl så långlivat om det byggs på det rätta sättet.

BYGGT UTAN SPIK

Börje startade med att studera byggnadstekniken på Gotland och letade reda på böcker i ämnet. Sedan började han bygga ett rejält bulhus hemma på tomten. Stommen är i stort sett färdig och just nu används huset som garage.

– Jag ska se vad som händer när bulorna krymper och sväller med årstiden. Sedan ska jag fortsätta bygga ett bostadshus, säger Börje.

Upp till takfoten är huset byggt utan spikar. Det hålls samman med kilar och pluggar av trä.

Till taket använde han modernare metoder för att snabbt få bygget under tak. Framöver funderar han på att ersätta papptaket med ett trätak av äldre modell.

Takrännorna är i ”originalutförande”, trärännor som hålls uppe av rotklykor. Som stupränna används en trästör, vilket enligt Börje fungerar utmärkt så länge det inte ösregnar.

Efter fyra år av forskning, funderande, sågande och byggande har Börje Gustavsson funnit att bulhus är lika spännande att bygga som han hoppades vid första mötet med byggmetoden på Gotland.

Hängränorna hålls fast med grenklykor.

Lär dig mer om skiftesverk

Skiftesverkshus har byggts över hela Sverige, men varje trakt har sina metoder.

Grundprinciperna är samma, men det finns skillnader mellan t ex ett gotländskt bulhus och motsvarigheten i Halland.

Den mest kompletta sammanställningen av skiftesverk och byggmetoder i olika delar av Sverige är boken ”Skiftesverk i Sverige. Ett tusenårigt byggnadssätt”, författad av Gunnar Henriksson på uppdrag av Byggeforskningsrådet.

Boken finns att låna på bibliotek och har ISBN-nummer 9154057590. Den kan även beställas från Svensk Byggtjänst, www.byggbokhandeln.com.

En annan bra bok som tar upp en del om skiftesverk är ”Var virket bättre förr?” utgiven av Nordiska museet och Riksantikvarieämbetet.

Boken är slut på förlaget, men kan lånas på bibliotek. Den har ISBN-nummer 9171082085.

Börje Gustavsson bor i ett villaområde i Mörlunda. Villan gränsar mot skogen, vilket gör att han kan köra in stockarna till Solosågen. Grannarna är numera nöjda efter att bensionsågen byttes mot ett elsågaggregat.

Olle saknar sin Solosåg på tredje resan med Götheborg

Logosols man på de sju haven, Olle Brodin, fortsätter sin seglats med ostindiefararen Götheborg.

– Jag hänger på så länge som möjligt. Den här chansen lär inte återkomma, säger Olle.

Olle arbetar till vardags med

stadsskogsbruk. Han hugger och vårdar träd mitt i Stockholm och sågar upp det bästa huvudstaden kan erbjuda på sin Solosåg. Men hans vana att klättra i träd är till stor nytta på ostindiefararen, Sveriges internationellt mest uppmärksammade projekt sedan ABBA upplöstes och Björn Borg pensionerade sig.

Olle var med under provseglingarna av det största föremål

som byggts med hjälp av Solosågare. Han följde med som jungman på det första etappen till Spanien och återvände som representant för Logosol på resan mellan Afrika och Australien.

– Sedan trodde jag att det var färdigseglat för min del, säger Olle.

Men så fel han hade. Ostindiska Companiet tog åter kontakt och frågade om han ville vara med på första delen av seglatsen hem från Kina. Han flög till Shanghai och fick vara med om slutet på den väldiga uppståndelsen kring det svenska fartyget.

– Jag skulle haft med mig en Solosåg och demonstrerat där på kajen, säger Olle.

Istället blev det snickrande på annat sätt. Från Shanghai bar det iväg till varv i Zhoushan för total genomgång av fartyget inför hemfärden.

Där fick man besök av byggarbarna av ett ännu större historiskt fartyg, en djonk som ska bli tio meter längre än Götheborg. Besökarna hade åtskilliga frågor om Götheborgs konstruktion och om bygget.

Från det besöket har vi i skrivande stund inga rapporter från Olle, men vi gissar att han gärna haft en Solosåg till hands även där för att demonstrera hur man gör.

Skogen glöder!

Ja... alltså inte bokstavligen. Vi syftar förstås på högkonjunkturen i branschen. Den goda marknaden för sågat virke har höjt priserna på timmer. Det har skapat en rejäl vinst i industrikoncernen Norrskog Wood Products vilket i sin tur ger förhoppningar om vinstutdelning. Den sker i form av ränta på insatser i föreningen och efterlikvid på levererat virke. Det är intressanta fakta för dig som idag har ett lämpligt avverkningsbestånd. Om du inte redan är medlem i Norrskog, ring till vårt kontor i Kramfors eller i Östersund.

NORRSKOG
FÖR DIG OCH SKOGEN

skogsägarna

Kramfors 0612-71 87 00,
Östersund 063-14 58 80.

CENTERPARTIET

Partiet av det rätta virket!

Fotograf:
Erik Bratthall

centerpartiet.se/angermanland

Tage Johansson i sitt såghus. Han blocker stockarna med Solosågen och skivar sedan med bandsågen till vänster, unik i sitt slag. Tage och hans företag TräProfil är en förebild för småskalig näringslivsutveckling i Högsby kommun.

Förebild för utveckling i Högsby

I sin ungdom sommarjobbade Tage Johansson som ströläggare på sågverket i Timmernabben. Efter den upplevelsen lovade han sig själv att aldrig mer jobba med trä.

– Tiden läker alla sår, konstaterar Tage som numera försörjer sig på sågning och hyvling i den egna firman TräProfil.

Han blev istället lantbrukare strax utanför Berga, som ligger i Högsby kommun öster om Oskarshamn.

För snart tio år sedan kom det första sågverket till gården, en Solosåg modell 6. Avsikten var att tillverka reparationsvirke för gårdens behov. Men det blev mer än sågning till husbehov, det utvecklades till ett stort intresse och ett nytt yrke.

– Vi har kvar lite ungdjur, men det är sågning och hyvling som är min huvudsakliga inkomst, säger den forne ”månssågaren”.

Den första solosågen är uppgraderad till M7 och en Big Mill för sågning ute i skogen. Sågverken har fått sällskap av två Logosolhyvlar, en solohyvel

och en fyrkutter, en stor bandsåg, formatsåg och flera andra maskiner.

MÅLLÖS AV GULLREGN

I huvudsak använder han gårdens och traktens träslag, men köper även virke från när och fjärran. I lager finns lister av lärk, al, asp och ek. TräProfil kan även möta mer exklusiva önskemål som lister och paneler av amerikansk ek och teak.

Men i lager finns ett träslag som inte är till salu. Av en granne fick han några stammar gullregn, känt som det vackraste blommande trädet i svenska trädgårdar. Tage kunde inte motstå frestelsen att studera insidan. Synen gjorde honom mållös. Gullregn är mörk med ett gnistrande vackert mönster.

– Det går inte att få ut några större bitar, men passar bra för knivskaft och annan slöjd, tipsar han.

INNOVATIVA PROFILER

Det mesta som sågas vidareförläddas till lister och paneler efter kundernas önskemål, ofta efter förebild av gamla bitar.

Men han har även skapat några egna profiler och utvecklat en metod för att tillverka rundstav med minimalt spill.

– Jag beställde ett stål som hyvlar fram fyra rundstavar åt gången. Det går snabbare och blir mindre spill än om man tar fram en rundstav åt gången, säger Tage.

En annan innovation är tegel-

Tage Johansson har byggt om sin PH260. Han har flyttat veven, som reglerar sidokuttern med hjälp av två mopeddrev och en kedja. Logosol har en ombyggnadssats som ger samma resultat, men det går som synes även att göra det själv.

panelen. På ena ledden sker bearbetningen med panelhyveln, på den andra med en fräs. Än befinner sig trätegelpanelen på försöksstadiet, men många har blivit förtjusta när de sett den.

HÖGSBY SATSAR PÅ TRÄ

Under sommaren 2006 var det många som fick se tegelpanelen och andra produkter från TräProfil. Tage är aktiv i näringslivsföreningen Mittpunkt Högsby.

Föreningen har en utställningslokal mitt i samhället, granne med varuhuset och turistmålet Karlsson.

Tage har sin egen hörna där han visar olika lister och paneler samt en bänk av lärk som han tillverkat på uppdrag av Trä-

centrum i Nässjö. Det är ingen slump att Tage Johansson frotter sig med det övriga näringslivet. Högsby kommun med lång tradition av möbeltillverkning, satsar hårt på småska-

lig trämanufaktur i olika former. I det sammanhanget är Tage Johansson inte bara en driftig lantbrukare utan en förebild för framtidens småföretagare i projektet Träkluster Högsby.

Med ett specialstål som gör fyra rundstavar på en gång blir det här momentet avsevärt enklare.

Tegelpanel, på längden hyvlat, på tvären fräst.

Solohyveln – en byggsåg för färre arbetsskador

Byggsågar är ett av Sveriges farligaste arbetsredskap. Varje år rapporteras mer än 80 skador och det torde bara vara toppen av ett isberg. Nu startar arbetet med att utveckla en säker byggsåg, med Solohyveln från Logosol som grund.

Upphovet var en beställning av Solohyveln från ett byggföretag. Byggmästaren hade tröttnat på alla arbetsskador och ville ha ett säkrare alternativ till byggsågen.

Solosågen utvecklades ursprungligen för att klyva och dimensionera byggvirke. Sedan har möjligheten till profilhyvelning tillkommit. Klinga och kutter är helt inbyggda. Risken för skador är minimal.

Nu har Logosol tagit initiativ till projekt "Säker Byggsåg". I referensgruppen ingår representanter för Byggnadsarbetareförbundet, Kommunal, Sveriges Byggindustrier, Skanska, Västermalmskolan i Sundsvall och Statens Maskinprovningar.

Gruppen ska ta fram krav-

Referensgruppen för framtidens byggsåg samlade runt aspiranten Solohyveln på Logosol

specifikationer för Logosols nya byggsåg.

Varje år anmäls ett 40-tal arbetsskador av byggsågar. Utöver det skadas många egenföretagare och hobbysnickare.

– Det handlar om svåra skador där människor förlorar fingrar och händer, säger Gert Persson, tidigare arbetsmiljöinspektör, som hjälper till med skyddsfrågorna.

Skanska ska testa Solohyveln

på en av sina arbetsplatser.

– Kombinationen av såg och hyvel tillsammans med säkerheten är tilltalande, säger Björn Palm på Skanska.

Åke Hägglund på Sveriges Byggindustrier har stora förhoppningar på den utvecklade Solohyveln.

– Min förhoppning är att skadorna ska dras ned till ett minimum, helst att alla skador undviks, säger han.

Matningen det tredje patentet

Mattias Byström, konstruktör på Logosol, börjar få en nätt samling patent. Det tredje är friktionskopplingen i matningen Logosol E37.

– Patentet visar att det inte finns någon motsvarighet i hela världen, säger Mattias.

Hans första patent var saxstödet till Solosågen. Det andra är stockvändaren, ett uppskattat verktyg bland allt fler solosågare och andra som hanterar tunga stockar.

Patentet på friktionskopplingen är intressant på flera sätt. Alla som använder den, vet att funktionen är enkel och självklart. Ju mer du drar i spaken, desto högre blir matningstrycket. Konstruktionen är helt mekanisk, utan avancerad elektronik. Den är driftsäker och, om den skulle gå sönder, enkel att reparera.

Kort sagt: Inte mycket mer avancerad än ett järnspekt.

Ändå är friktionskopplingen numera patenterad och bevisligen världsunik.

– För skojs skull gjorde jag en så kallad nyhetssökning. Den

Spaken som reglerar den numera patenterade friktionskopplingen till matningsaggregatet Logosol E37.

visade att det inte finns några patent på en friktionskoppling som omvandlar rotation till en linjär rörelse, berättar Mattias.

Därefter gjorde han en patentsökning, som beviljades på rekordtid.

Det är lätt att tro att alla enkla uppfinningar redan är gjorda och att framtidens patent ligger i nanoteknik och biomedicin. Men friktionsmatningen E37 visar att så inte är fallet. Det finns fortfarande många enkla och arbetsbesparande självklarer kvar att uppfinna.

PROVA PÅ GRATIS

två nummer av

www.svenskamedia.se

Tidningen som...

- innehåller intressanta artiklar om dagens lantbruk
- redovisar klubbade objekt på maskinauktioner
- presenterar produktnyheter
- skriver om olika teman
- fixar roliga tävlingar och utlottningar

Ja tack, jag vill prova två nummer av LantbruksMagasinet gratis!

Namn:.....

Adress:.....

Postnummer:.....

Postadress:.....

Telefonnummer:.....

Posta eller faxa in talongen. Fax: 0651-133 33.

Frankeras ej
SvenskaMedia
betalar portot

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 Ljusdal

Varenda planka, panel och list är tillverkad av Marita och Per

Per och Marita Lindgren är stadsbor utan skog. Under tre år har de tillsammans sågat och byggt tre hus. Bygget är nu så långt kommet att de sålt villan i Linköping och bosatt sig på gården.

Per började som byggnadssnickare, men skolade om sig till gymnasielärare. Idag undervisar han i filosofi, religion, historia och kulturämnen. Marita är biomedicinsk analytiker på laboratoriet för klinisk kemi vid universitetssjukhuset i Linköping. Paret har fyra vuxna barn och en gammal dröm om att bygga ett hus efter egna idéer.

Platsen för bygget är byn Drögsnäs mellan Kisa och Rimforsa i södra Östergötland.

– Här var jag på somrarna som barn, berättar Per.

Här fanns också bäste kompisen Conny Robach med kunskaper om Solosågen. Inte som kund utan som annonsförsäljare på tidningen Land i Logosols barndom. Han minns annonserna och började prata småskalig sågning, när Per och Marita pratade drömhush.

ETT MARATONLOPP

Passande tomt fanns i Drögsnäs och för tre år sedan drog projektet igång på allvar. Solosåg och tvåkutterhyvel beställdes från Logosol. Stockar hjälpte först Conny till med, sedan kom stormen Gudrun på beställning och ordnade resten.

– Det kom timmerbil efter timmerbil. När högarna var som störst fick vi göra som maratonlöparna och koncentrera oss på en stock i taget, minns Marita.

Det blev runt 70 kubikmeter

– När timmerhögarna var som störst fick vi göra som maratonlöparna och koncentrera oss på en stock i taget, berättar Marita Lindgren. Hon och Per sågade runt 70 kubikmeter virke på sin Solosåg och byggde sitt drömhush.

virke innan allt var uppsågat. Samtidigt började husen att växa fram. Först byggdes en liten "holk" för verktygen, därefter garaget som är verkstad under bygget. Förra sommaren restes bostadshuset, som är på 190 kvadratmeter i två plan och byggt i samma stil som de gamla husen i byn.

– Äldste sonen Johan hjälpte till att resa stommen, medan hans fästmö Johanna och Marita sågade allt fasadvirke till ytterligare ett hus, en kombinerad verkstad och gäststuga, säger Per.

Det "damsågade" huset är så gott som färdigt. Det är Per och Maritas tillfälliga bostad fram till att bottenvåningen på böningshuset blir inflyttningsklart hösten 2007.

Om ytterligare ett år ska allt vara klart. Eller rättare sagt, den här etappen. Framtidsplanerna innefattar allt från växthus till virkesmagasin.

RYMD MED SAXTAKSTOLAR

Det är en imponerande bedrift att hinna med så här mycket på bara tre år, vid sidan om två heltidsjobb. Men varken Per eller Marita tycker att det varit särskilt påfrestande. Barnen har hjälpt till i mån av tid och kompisen Conny, som ledde in dem på sågandets bana, hjälper till med timmerleveranser.

– Det enda tråkiga var markarbetet, säger Per som tillägger att han även kunnat avstå från att skruva ihop alla takstolar.

Takstolarna är en konstruktion hämtad från sädesmagasin, saxtakstolar som ger rejäl takhöjd. På andra våningen i böningshuset blir det ljust och luftigt med närmare 3,5 meter till taket.

Även tvåkutterhyveln har använts flitigt. Väggarna på bottenvåningen är klädda med pärlspånt och innertaken består

av målade träpaneler som fått behålla den råa sågytan och locken är bara profilerade på kanterna.

– Det känns genuint, som virket vore ramsågat, anser Per.

Fasaden är gjord på gammalt vis med brädor i olika bredder. Det gör den mer levande. Med lite planering slipper man också göra uttag för fönster och dörrar. Springorna är täckta med hattformad lockpanel, eller springläkt som det heter i Östergötland.

RÄFFLOR FÄSTER FÄRG

Hyvlat virke passar inte på fasader, färgen har svårt att fästa. Det löste paret Lindgren med specialstål som hyvlar fina räfflor.

– Räfflorna gör att färgen fäster bra och skapar en snygg skuggeffekt, säger Marita.

Under byggtiden har paret gjort flera lyckade experiment. Ett av innertaken med taklister är av grånat virke. Per tyckte att virke som blivit kvar vid Solosågen fick en vacker patina. Hyvlat takpanel och taklist fick ligga ute under ett halvår för att sedan torkas. Resultatet är riktigt tilltalande. Ett annat är koniska golvbrädor som kan hyvlas direkt i Logosols 2- och 4-kuttriga hyvelmaskiner.

Men varför sätter två stadsbor igång och sågar, hyvlar och bygger själva när det finns färdiga hus att köpa? Huset blir in i minsta detalj som familjen Lindgren vill ha det. Men lika viktigt är känslan av helhet.

– För nutidsmänniskor är mjölk ett grönt paket i butiken. Vi tänker sällan på helheten. Den som säger själv är med hela vägen från råa stockar till vackert virke, säger Per.

Första gången han läste Nysågat, blev han full i skratt när andra beskrev sågning som en närmast andlig upplevelse. Nu skrattar han inte längre.

– Det låter kanske fånigt, men man kan faktiskt få en relation till en planka.

Takpanelen har fått behålla den råa sågytan.

Små räfflor ger färgen perfekt fäste på den hyvlade panelen.

Breda golvplankor, som är koniskt hyvlat, i väntan påläggning.

Logosol sponsrar Björn Eriksson, svensk mästare i säker motorsågning, för att sprida kunskap om riskerna i skogen och hur man minskar dem.

Logosol sponsrar svenske mästaren i motorsågning

Spåren efter Gudrun förskräcker. Därför sponsrar Logosol Björn Eriksson, svensk mästare i säker motorsågning.

Solosågen och Logosols hyvelmaskiner är jämförelsevis säkra maskiner. Det är hanteringen av stockarna och i synnerhet fällningen av träd som är de farligaste momenten.

Björn är utomhuspedagog på Naturskolan i Södertälje, som drivs av kommunen och är en resurs för alla skolor. Han har tagit ett friår för att utveckla det egna skogsentreprenadföretaget Ixon Skog och för att satsa på sitt tävlande.

– Jag missade VM-titeln och tänker göra fler försök att bli världsmästare, säger Björn.

Han tävlar i en gren som heter Game of Logging, en metod utvecklad i USA av Sören Eriksson för säker skogshuggning som även är en tävling där säkerhet och precision premieras.

Kvinnor är minst lika duktiga i denna gren. Björn fick sällskap av Marianne Eriksson till VM i USA, som avgjordes i början av oktober i Nelsonville, Ohio.

– I USA var det Marianne som gjorde bäst ifrån sig, berättar Björn.

Själv slutade han femma, medan Marianne tog sig upp på prispallen med en hedrande tredjeplats.

PRECISION OCH SÄKERHET

Syftet med Game of Logging är att öka säkerheten i skogen. Allt för många skadas och dödas i onödan, vilket uppröjningen efter stormen Gudrun bär en skrämmande vittnesbörd om.

Metoden tar fasta på de viktigaste delarna i hanteringen av en motorsåg.

- Vård av utrustning och filning av kedjan.
- Planering av huggningen.
- Hantering av motorsågen.
- Resultatet av fällningen.

Målet är att varje snitt ska sitta rätt och att trädet slutligen faller åt det håll som var avsikten.

Resultatet blir inte bara ökad säkerhet, utan även att arbetet blir effektivare.

Björn, som i sitt företag faller träd i och omkring Stockholm, lever på den här precisionen.

Landets alla Solosågare har samma behov av den här kunskapen. Den som faller rätt, minskar inte bara risken att skada sig själv. Virket blir också bättre om man inte faller fast sig i andra träd och tvingas bända och vrida, vilket kan orsaka sprickor och andra skador på virket.

LOGOSOL SPONSRAR

Logosol har valt att sponsra Björn för att uppmärksamma ett växande antal kunder på riskerna med huggning och vikten av goda kunskaper.

– Gå en kurs i huggning. Det är mycket lättare när en utomstående och kunnig person uppmärksammar felen man gör, säger Björn.

Den som arbetar rätt minskar också risken för belastningsskador, samtidigt som det blir roligare att hugga. Och så kan man göra som Björn och förvandla en nödvändighet till spännande och utvecklande tävling.

Nästa SM går på SkogsElmia Baltic 31 maj-2 juni 2007.

Bra träd ger goda plankor

Prenumerera på tidningen SKOGEN och ge dig själv trevlig och nyttig kunskap om din skog.

♦ SKOGEN är skogsbrukets obundna och opartiska branschtidning som håller dig uppdaterad om vad som händer i skogsbruket. Varje månad väntar sköna läsestunder med tips för att lyckas ännu bättre i skogen. Skogsägare, maskinförare eller skogstjänstemän – 70.000* läser varje nummer.

♦ Är du en av dem som ännu inte upptäckt SKOGEN? Teckna en årsprenumeration – **11 nummer för 500 kronor** – så får du **ytterligare 4 nummer på köpet**.

Eller testa oss! 3 nummer för endast 120 kr.

Beställ via talongen, på 08-412 15 80 eller lana@skogen.se
Uppge "Logosol-erbjudande".

* Enligt Orvesto Konsument 2006:2

Läs mer om SKOGEN på
www.tidningenskogen.com

Ja tack! Jag vill gärna prenumerera på Tidningen SKOGEN:

- ☐ Jag vill prova SKOGEN, 3 nummer för endast 120 kronor
- ☐ Jag vill prenumerera på SKOGEN, 11 nr + ytterligare 4 nummer för helårspriset 500 kronor

Namn:
Adress:
Postnr och ort:
Tel:

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot

SKOGEN

Svarspost
190 164 400
110 01 Stockholm

Erbjudandet gäller t.o.m. 31 december 2006 (endast för nya prenumeranter i Sverige).
Kampanjkod: 684/685.

Jobba säkert i skogen

Inget är viktigare än säkerhet när du jobbar i skogen. Här får du råd av den svenske mästaren i motorsågning om hur du ska göra.

Det viktigaste rådet från Björn Eriksson lyder så här: Gå en kurs i huggning!

Ute i skogen är det bäst om ni är två. Om olyckan är framme så finns hjälpen redan där.

Men är du ensam, ta med dig mobiltelefon, kolla att det finns täckning, markera var du är och backa in bilen så att du kan köra iväg med den direkt.

Utöver mobiltelefon så ska du ha med dig första förband, helst större än normalt. Rätt kläder är A och O. Hjälm med hörselkåpor och visir, skyddsbyxor, jacka och handskar.

Den sågmetod som Björn tävlar i heter Game of Logging. Det är en genomtänkt metod hela vägen från filning av kedjan till kvistning av det fällda trädet. Målet är att trädet ska falla rätt med så lite fysisk ansträngning som möjligt.

– Att jobba rätt handlar inte bara om säkerhet. Det minskar också risken för belastningsskador, säger Björn.

Mer om Game of Logging kan du läsa på www.champsoflogging.se. Här intill ser du några av metodens ingredienser.

Rätt filad och skarp kedja är ett måste för säker sågning.

Rensa gärna bort barken från stammens sidor för att tydligt se var snitten hamnar.

Så här ska snittet se ut, med ett lagom brett gångjärn och en säkerhetsklack.

Riktskåret bestämmer åt vilket håll trädet faller. Här gäller det att sikta rätt, så att man säkert vet vart trädet faller och skapa en säker reträttväg.

Istället för brytjärn används kilar och klubba.

Slutligen sågas säkerhetsklacken av. Trädet ska normalt falla efter det här, annars slår man in kilen ytterligare.

Köpa skog?

Landshypotek är Sveriges jord- och skogsägares kreditinstitut. Vi hjälper till med finansiering av allt som hör skogen och jordbruket till.

Förmånliga bottenlån och unik branschkunskap är våra främsta egenskaper.

Pröva om du uppfyller kraven för att låna och bli medlem i Landshypotek. Vi finns på telefon 020 – 44 00 20 och på www.landshypotek.se.

LANDSHYPOTEK
Jordnära finansieringar

LÅKS RAMSÅG DELNINGSSÅGEN FÖR FÄRDIGA BLOCK

- Minimalt efterarbete
- Lättskött/enkel hantering
- Hög sågkapacitet
- Överlägsen mått-noggrannhet
- Självständig
- Mycket god ytfinish

Hyvel - Fräs - Barkmaskin

Verktyget som med ett enkelt handgrepp förvandlar din motorsåg till en effektiv Hyvel - Fräs & Barkmaskin

Välkommen att kontakta oss för ytterligare information eller visning

LÅKS MEKANISKA AB

Box 82, 820 40 Järvsjö. Tel. +46 (0) 651-415 80
www.lakssagen.se

Passionerad sågare mitt i öknen

I Qatar, en av arabemiraterna vid Persiska viken, finns knappt ett träd. Däremot en hängiven Solosågare vid namn Ahmed Alasyed.

Det här är historien om hur Internet skapar nya och oväntade kontakter. Slöjd är Ahmeds hobby, men han har problem att få tag i rätt träslag i rätt dimensioner. På Internet hittade han lösningen, ett eget litet sågverk, och kontaktade Logosol.

En Solosåg Modell 7 med en Stihl 066 och tillhörande utrustning skeppades till Qatar. Ahmed monterade sågverket och satte igång.

Det gick inte så bra. Stockarna han köpt var kortare än avståndet mellan stockhyllorna. Han experimenterade med att lägga en steg mellan hyllorna och ovanpå den stocken.

Ahmed tog ny kontakt med Logosol för att hitta en lösning,

vilket blev att bygga om Solosågen till en Wood Worker's Mill, som är hälften så lång som en Solosåg och avsedd för kortare slöjdvirke.

– Nu fungerar det mycket bra, rapporterar Ahmed efter den första provsågningen i höstvala november. Termometern visade "bara" 33 °C.

Han har även sänt över bilder på sågresultatet, vilket ser ut att vara av högsta klass.

Däremot har vi inte lyckats få svar på två saker. Dels vilka träslag han sågar, dels varifrån stockarna kommer. Så mycket är klart att han köper rundstock och att källan finns någon annanstans än i Qatars ökenlandskap.

Ahmed Alasyed har bevisat att lusten att såga inte behöver begränsas av brist på träd.

Ahmed Alasyed vid sin Wood-worker's Mill i Qatar.

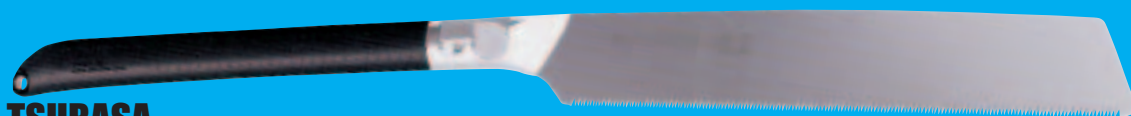

JAPANSKA SNICKERI-SÅGAR!

HIBIKI

Traditionell japansk snickerisåg. Sågbladet har två typer av tandning, en för kapning och en annan för klyvning. Sågbladet är tunnare på mitten, vilket innebär att kapningen sker helt rakt. Bladlängd 210 mm. Tjocklek 0,95/0,35 mm. Hölster medföljer.

TSUBASA

En underbar kapsåg med hög kapacitet. Kapar helt rakt både reglar och panel. Bladlängd 285 mm. Finns med tre olika tandningar.

WOODBOY MED ELLER UTAN RYGG

En praktisk hopfällbar kapsåg som ger extremt fina snittytor. Sågbladet kan vinklas för kapning mot plana ytor. Sågbladet är helt skyddat vid infällt läge. Bladlängd 240 mm. Tjocklek 0,8 mm utan rygg/0,7 mm med rygg

POCKET BOY

Liten praktisk såg med hög kapacitet. Kapar lätt lister och paneler. Extremt fina snittytor. Två typer av tandning. Hopfällbar och smidig i snickarbältet eller fickan. Bladlängd 130 mm. Hölster medföljer.

Silky
UM.KOGYO INC.

HIBIKI

Grönyte – Konsult

Box 2 • 791 21 Falun
Tel. 023-296 55 • Fax. 023-393 23
info@gronytekonsult.se • www.gronytekonsult.se

Proffsig slipning ger bättre lister

Profilstål till en hyvelmaskin kostar en vacker slant så det finns skäl att vårda dem väl.

Att lära sig slipa dem själv är inte särskilt svårt. Då har man alltid tillgång till stål i toppklass.

– Det är också kul att slipa, säger Roger Björklund som driver Rådmansö Träförädling i Roslagen.

Roger har sin verkstad inrymd i svärföräldrarnas f d ladugård. Den blev ledig när kor och kvi-
gor såldes då det stod klart att
timförtjänsten att hålla djuren
skulle uppgå till 50 öre tim-
men, före skatt!

På paradplats står en Logosol
PH260 fyrkutterhyvel. På väg-

gen hänger en stor uppsättning
profilstål.

Hyvlingen har blivit en bas i
verksamheten. Han hyvlar en
del till den lokala virkeshan-
deln, men det lönar sig bättre
att rekonstruera lister och pa-
neler för tidstrogen renovering
av äldre bostäder.

GENVÄG TILL SKÄRPA

Tätvuxen fura köper han från
Norrbotten, men gott virke
räcker inte för lister i toppklass.
Hyvelstålen måste vara välslipa-
de. På en bänk vid ett fönster står
därför en grön Tormek 2000.

För den som inte är förtrogen
med Tormeks slipmetod kan
nämnas att det rör sig om den
klassiska våtslipningen i mo-
dern upplaga. Slipstenen har en
diameter på 250 mm, är av ke-
ramiskt bunden aluminiumox-
id och ligger i ett vattenbad.

Vattnet kyler och forslar bort
bortslipade metallpartiklar. En
stång, eller med Tormeks språk,
ett universalstöd kan sättas på
valfritt avstånd parallellt med
slipstenens axel, ovanför eller
bredvid stenen.

På universalstödet kan en

– Det är rätt kul också att slipa
stålen själv, säger Roger Björk-
lund, här i färd med att skärpa
ett profilstål.

Enligt Roger Björklund är det viktigaste för ett bra hyvlingresultat högklassigt virke och skarpa stål.
Skärpan ordnar han själv med Tormeks slipmaskin och jiggas för profil- och planstål.

Foto: Håkan Hardenborg

mängd jiggas för olika verktyg
monteras. Med dessa hjälpme-
del kan även tämligen ovana
personer få hypervassa verktyg
med korrekta eggvinklar.

Den gröna Tormek 2000
vänder sig till yrkesfolk. För
hobbyfolk finns en enklare och
mindre maskin som heter Tor-
mek 1200.

JIGGAR FÖR HYVELSTÅL

För ägare av en hyvelmaskin är
två jiggas speciellt intressanta,
SVH-320 för planstål och SVP-

80 för profilstål. Den senare är
nyare och mer originell. Här
läggs stålet på en magnetisk
platta och fixeras med stift.
Plattan förs på en bana som vi-
lar på två universalstöd.

Med en sinnrik anordning
kontrolleras att stålet slipas
över hela ytan med givet djup.
Normalt slipas eggverktyg på
slipfasen, men här slipas i stål-
let baksidan.

– Det finns starka berörings-
punkter mellan Logosol och
Tormek, påpekar Roger. Båda är

mångsidiga och smart upp-
byggda.

Sedan några månader arbetar
Roger på heltid i sin rörelse. Så
länge han kan minnas har han
varit road av trä och hantverk.
Under några år jobbade han i ett
snickeri. Senast arbetade han
som slöjdlärare.

Utöver hyvling av lister åtar
han sig t ex inredningar, dörrar
och trappor. Mer om Roger
finns att läsa på hemsidan,
www.radmanstra.com.

HÅKAN HARDENBORG

Ge bort Gård&Torp
ett helt år för bara 269 kr!

Julklappstips till Logosols läsare!

GÅRD &TORP

TIDNINGEN
OM ATT RUSTA
VÅRDA OCH
INREDA
ÄLDRE HUS

I VARJE NUMMER FÅR DU INSPIRERANDE REPORTAGE
OM GAMLA HUS OCH HÄRLIGA HEM, KULTURHISTORIA,
INREDNINGSIDÉER OCH KÖPTIPS. DU FÅR OCKSÅ
EXPERTERNAS SVAR PÅ LÄSARNAS HUSFRÅGOR OCH
ADRESSER TILL HANTVERKARE I HELA LANDET.

www.gardochtorp.se

Prenumeration Titeldata 08-617 23 80. Redaktion 08-702 13 40. Gård&Torp utkommer med 8 nummer/år, ordinarie lösnummerpris 472 kr.
Erbjudandet gäller till och med 15 januari 2007. KOD 017147

Nobels fredspris skapar jobb med Solosåg i Tanzania

Muhammad Yunus och hans skapelse mikrolån belönades med Nobels Fredspris 2006.

Med hjälp av mikrolån har en Solosåg anlänt till byn Kashumbiliro i nordöstra Tanzania.

– Sågverket skapar jobb för 5-7 personer, berättar Lars-Inge Sjöholm som arbetar med projektet för Svenska Kyrkans räkning.

Mikrolån är ett annorlunda och väl fungerande sätt att hjälpa fattiga människor. I sitt hemland Bangladesh fann Muhammad Yunus att små lån till främst kvinnor är en effektiv väg ur fattigdom.

Han insåg att fattiga är lika angelägna att göra rätt för sig. Lånet blir därför inte bara en hjälp utan en morot att driva verksamheten så bra att lånet kan betalas tillbaka.

Tre skånska församlingar – Perstorp, Maria församling i Helsingborg och Östra Torns församling i Lund – arbetar enligt Muhammad Yunus modell.

Med stöd från bland annat Lions Club i Perstorp har församlingarna bidraget till att finansi-

era en bank för mikrolån, vilken i sin tur bekostat flera projekt, bland annat en plantskola och nu senast en Solosåg.

– Sågverket ägs av ett nystartat företag. Meningen är att pengarna ska betalas tillbaka till banken för att användas i nya projekt, säger Lars-Inge.

Han skötte anskaffningen av sågverket och gick även en sågverkskurs hos Logosol för att lära sig tekniken.

– Solosågen har lagom teknisk nivå. Det här är en region som saknar mycket av den infrastruktur som vi tar givet. Här finns t ex inte elektricitet, berättar Sven-Inge.

Ved är det viktigaste bränslet vilket tär hårt på skogarna. Det

Solosågen på plats i Tanzania. Den är inköpt med hjälp av mikrolån och skapar jobb åt 5-7 personer.

är skälet till att kyrkan satsat på plantskola och skogsplanteringar.

Marken är bördig och förutsättningarna är goda att återbeskoga mark som idag inte an-

vänds för andra ändamål.

I Sverige är Solosågen enkel teknik, men på landsbygden i Tanzania är den ett tekniksprång som dramatiskt ökar produktiviteten, jämfört med

den traditionella kransågningen – två personer sågar med handkraft.

– Denna enda Solosåg kan skapa jobb åt 5-7 personer, säger Lars-Inge Sjöholm.

TORMEK metoden för slipning av eggverktyg

TORMEKs metod och system för slipning och bryning är en dramatisk förbättring i vården av eggverktyg. Alla kan nu slipa och bryna ett verktyg **med en precision som tidigare inte varit möjlig – dessutom enklare och snabbare**. Du kan även slipa verktyget till exakt önskad form. Även komplicerade former som fingerformade svarvskölpar, skedformade bildhuggarjärn och ovala svarvmejslar med konvex egg slipar du enkelt. **Du kan exakt repetera en tidigare slipning** på mindre än en minut. Slipstenen går i vattenbad och kyler eggen, vilket

harmoniserar med stålets naturlagar – endast vattenkyld slipning kan garantera att **eggen inte bränns och förlorar sin hårdhet**.

Skärpningen avslutas på maskinens läderbrynskiva, som polerar eggen till rakbladsskärpa. **Du behöver inga brynen**.

TORMEK-metoden är säker. Vid det låga varvtalet har du full kontroll över slipningen. Eftersom det inte uppstår några gnistor, är det ingen risk för dina ögon och du kan tryggt använda maskinen i brandfarliga lokaler, t.ex. i snickerier och slöjdsalar.

Läderbrynskiva
Tar skonsamt bort råeggen och polerar eggen till rakbladsskärpa.

Universalstöd med finjustering
Grunden i systemet. Kan placeras antingen för slipning **mot** eggen eller **med** eggen.

Slipsten
Med plansvarvad utsida. För planing av baksidan på t.ex. stämjärn.

Löstagbar vattenlåda

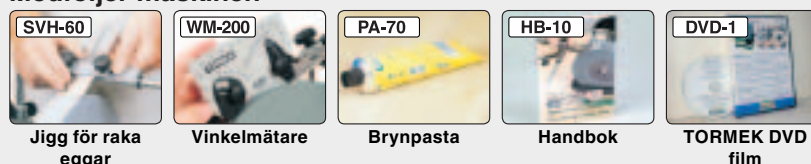

Vinkelmätare
Ställer in och mäter eggvinkeln.

TORMEK®
sharpening innovation
MADE IN SWEDEN

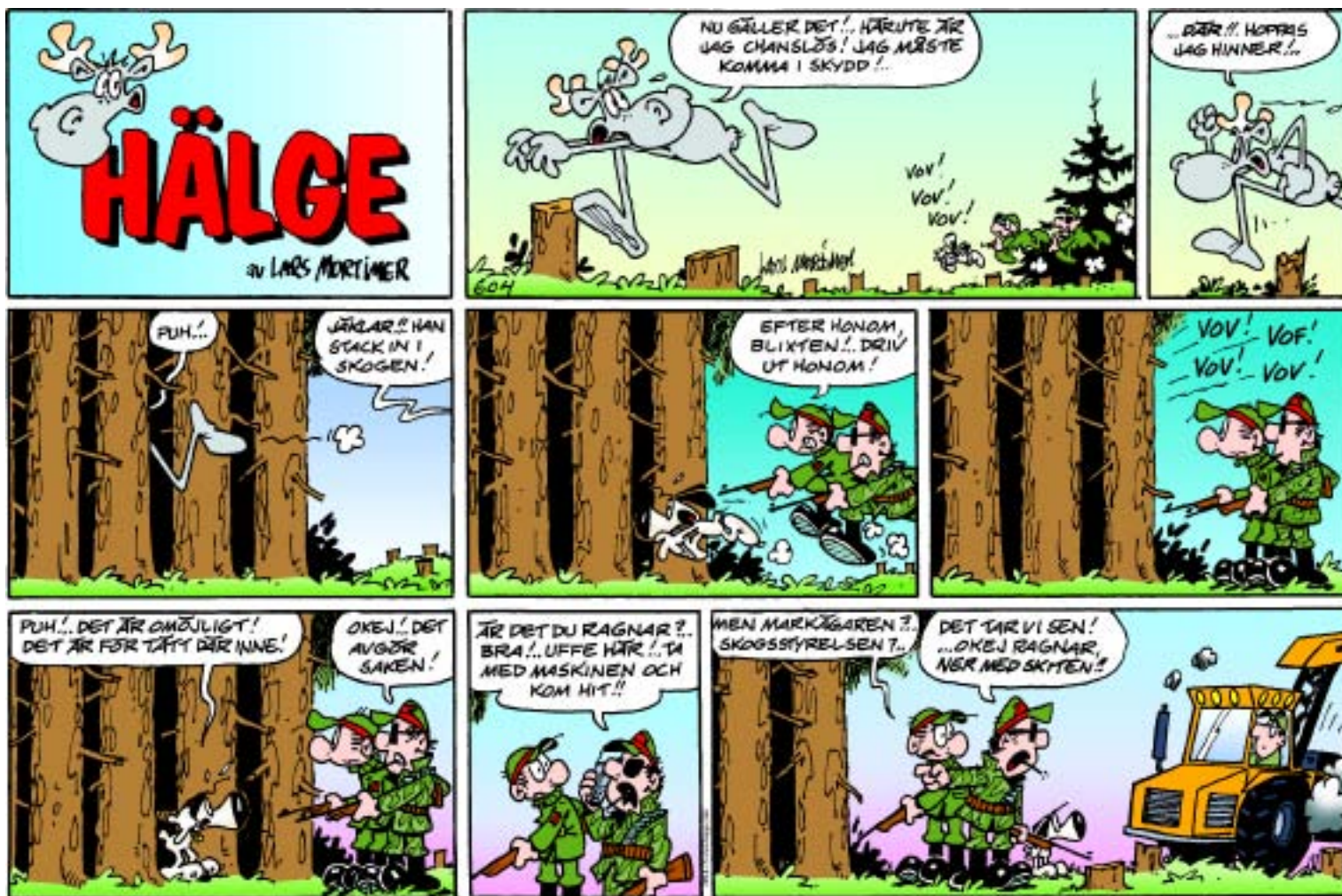
www.tormek.se
Här finner Du mer information om TORMEKs unika slipsystem.

Medföljer maskinen

Övriga jiggar och tillbehör

Nyheter rakt in i din dator

Tycker du att Nysågat kommer för sällan? Du kan få spännande nyheter om småskalig träförädling varje månad, rakt in i din dator.

Så här gör du:

Besök Logosols hemsida, www.logosol.se. Klicka på texten *Nyhetsbrev* i övre delen av startsidan. Skriv din e-postadress och därefter får du ett rykande färskt nyhetsbrev varje månad.

Utbilda dig hos Logosol

Du kan lära dig att förädla trä genom att lära av dina egna misstag. Men lättare är att gå på kurs hos Logosol.

Idag finns följande kurser på programmet, på en rad orter över hela landet.

- Timring
- Sågning
- Hyvling SH230
- Hyvling PH260
- Spåntak
- Torvtak
- Träteknik
- Gröna Jobb
- Bygga badtunna.

Information om kurstillfällen 2007 publiceras på www.logosol.se och i vårens nummer av Nysågat.

Vad är bäst med att såga och hyvla själv?

Vi ställde frågan till några slumpvis utvalda besökare på mässan Trä & Teknik i Göteborg i somras. Här är deras svar.

Tryggve Hallin, Högsåtra

– Att kunna ta hand om sin egen skog på ett bra sätt. Jag köpte Solosågen våren 2000 på grund av att många träd blåste ned den vintern. Det har jag inte ångrat.

Sven-Olof Karlson, Askersund

– Jag tycker att det är roligt att hålla på med trä. Och det är en upplevelse att själv förvandla gamla fula och krokiga träd till bra virke.

Bosse Thörn, Habo

– Känslan av att ha gjort det själv. Dessutom får jag den kvalitet som jag vill ha. Jag är inte särskilt imponerad av det som bygghandeln erbjuder.

Hans Gustavsson, Lidköping

– För små pengar får man mycket virke. Jag tillverkar skärbrädor och köper in björk, al och annat lövträ. Jag sågar själv det jag behöver, precis när jag vill och när orken rinner till.

Jörgen och Mikael Flood, Rävlanda

– Vi kan såga när det passar och är inte beroende av andra. Vi håller på och gör i ordning en gammal lada. Det går åt mycket virke och genom att såga själv av egen skog så håller vi ned kostnaden.

Goda råd om företagande

Goda råd sägs vara dyra. Men du som driver eller tänker starta eget företag får dem gratis från Logosol.

Allt fler startar eget företag inom småskalig träförädling. Men framgångsrikt företagande är mer än bra maskiner. Det handlar om allt från finansiering till hur man prissätter sina varor och tjänster.

Därför har Logosols vd Bengt-Olov Byström skrivit ett häfte om hur man skapar sig en försörjning inom småskalig träförädling.

Skriften heter *Starta eget*

inom småskalig träförädling och du får den genom att besöka Logosols hemsida, www.logosol.se, och klicka på nyheter. Sök efter rubriken "Starta eget med Logosol" så kan du ladda ned häftet genom att lämna din e-postadress.

Det du får är kvalificerade råd från Bengt-Olov, som inte bara är framgångsrik uppfinnare och entreprenör. Han har ett förflutet som universitetslärare i företags ekonomi och konsult på företagsregal till Almi.

Du är också välkommen att kontakta Logosol för personlig rådgivning. Mer om detta står på hemsidan.

Lindrev Linsnöre Tjärdrev

Vi har naturmaterial för nybyggnad och reparationer:

- Lindrev
- Linsnöre
- Tjärdrev.
- Med mera

Tips: Lindrev 20 mm tjockt, bredd 60 mm passar LOGOSOL-fräsens spår vid timring.

SIKON HB

Tel/fax: 0583-510 80
Mobil: 070-516 63 91
www.lindrev.com
E-post: sikon@telia.com

Familjen timrar ett barnbarnshus

Knuttimring är att bygga för framtiden. Ett timrat hus kan hålla i 300 år, och att lära sig den gamla tekniken ger en inblick i våra förfäders vardag.

För Maria Westrin Wernström blev timringskursen på Logosol en vecka att minnas.

Hon hade med sig sina tre vuxna barn, och tillsammans lade de grunden för "barnbarnshuset".

– Vi har varit ute och rest en hel del, men det här – att få vara tillsammans med sina barn en hel vecka och bygga ett hus av träd för kommande generationer – det är i allra högsta grad en äventyrsresa. Kanske den största, säger Maria Westrin Wernström.

BYGGER BARNBARNSHUSET

Det ligger mycket planering bakom den här juniveckan. Maria, 57, har fått fyra barnbarn på 3 år. Hennes vuxna barn Anna Sifvert, 34, och Peter Nilsson Westrin, 35, är småbarnsföräldrar,

och 30-årige Johan Nilsson Westrin är bosatt i Schweiz. Innan de kunde samlas på Logosol i Härnösand har det alltså pusslats en hel del. Timmerhuset som växer fram ska på sikt flyttas till familjens torp i Judeby, Ramvik.

Maria Westrin Wernström på timringskurs tillsammans med barnen Anna Sifvert, Johan Nilsson Westrin och Peter Nilsson Westrin.

– En mycket vacker plats. Här har vi ett Per Albin-torp som vi renoverat. Timmerhuset bygger vi till barnbarnen. Vi kallar det barnbarnshuset, säger Maria Westrin Wernström, som annars är född i Trehörningssjö.

ÄRVDE SKOG

När Maria Westrin Wernström ärvde skog i Sidensjö förändrades hennes liv.

Hon upptäckte sina rötter i Ångermanland och fick en stark känsla för skogsbruk.

Intresset väcktes för släkten i Trehörningssjö, Nätra och Sidensjö. Förfädernas kunskap och möda fanns nedlagd i den skog hon fått, nu var den hennes tur att förvalta för att sedan lämna vidare.

– Jag gick alla skogsvårdsstyrelsens kurser och läste dessutom hållbart familjeskogsbruk på Växjö universitet. Kombinationen teori och praktik gjorde att jag fick på fötterna, berättar Maria, som bland annat engagerat sig för kvinnliga skogsägare.

TILLBAKA TILL RÖTTERNA

Timringskursen i juni sammanföll med Skogsolia i Umeå där hon var inbjuden till en internationell konferens i ämnet.

– Naturligtvis blev det timringskursen, säger Maria. Den här kursen knyter ihop allt som är viktigt för mig. Familjen, skogen. Att komma tillbaka till rötterna.

I sin släktforskning fascinerades Maria av förfädernas stora skogsengagemang.

– Det känns som att de finns med oss på resan. Farfar Anton Sundström, morfar Arvid Westrin. Min pappa Jonas. De ser huset växa fram. Och allt tack vare skogen – den bästa gåvan de kunde ge oss.

Logosols kurser i timring lockar deltagare från hela landet, män och kvinnor i alla åldrar.

Anna Sifvert kämpar för att få knutarna täta.

Mer information och adressändring

Kryssa i vad du är intresserad av och posta kupongen till Logosol. Telefon 0611-182 85, fax 0611-182 89. E-post: info@logosol.se, Internet: www.logosol.se

Sågverk

- ☐ Solosåg
- ☐ Bandsåg
- ☐ Timmerjigg med Big Mill System

Industrimaskiner

- ☐ Paketkap
- ☐ Klyvsåg ☐ Toppklyv

Timring

- ☐ Timmerfräsen
- ☐ System Linus (Knutar för planktimring)

Hyvelmaskiner

- ☐ Solohyvel SH230
- ☐ Tvåkutterhyvel DH410
- ☐ Panelhyvel PH260

Övrigt

- ☐ Utbildning
- ☐ Finansiering
- ☐ Jag vill hellre ha info på video än CD
- ☐ Annat:.....

Adressändring

- ☐ Jag har bytt adress. Min nya står till vänster. Berätta för Logosol om du byter adress, så får du Nysågat och annan information även i framtiden.

Min gamla adress:

.....
.....
.....

Porto

LOGOSOL

Industrigatan 13
871 53 Härnösand

Namn.....
Adress.....
Postnr.....Ort.....
Telefon.....
E-post.....